

Spremembe Programa razvojnih spodbud za obmejna problemska območja v obdobju 2022–2025 z obrazložitvami

1.

V Programu razvojnih spodbud za obmejna problemska območja v obdobju 2022–2025, ki ga je Vlada RS sprejela dne 10. 2. 2022 s sklepom št. 30301-1/2022/3 (v nadaljnjem besedilu: program) se v 1. poglavju v točki 1.1. prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Pravna podlaga za pripravo Programa razvojnih spodbud za obmejna problemska območja v obdobju 2022–2025 (v nadaljnjem besedilu: program) je 24. člen Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 20/11, 57/12 in 46/16; v nadaljnjem besedilu: zakon), 11. člen Uredbe o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike (Uradni list RS, št. 16/13, 78/15, 46/19 in 63/23; v nadaljnjem besedilu: uredba) in Uredba o določitvi obmejnih problemskih območij (Uradni list RS, št. 22/11, 97/12, 24/15, 35/17, 101/20 in 112/22; v nadaljnjem besedilu: uredba o določitvi OPO).«.

2.

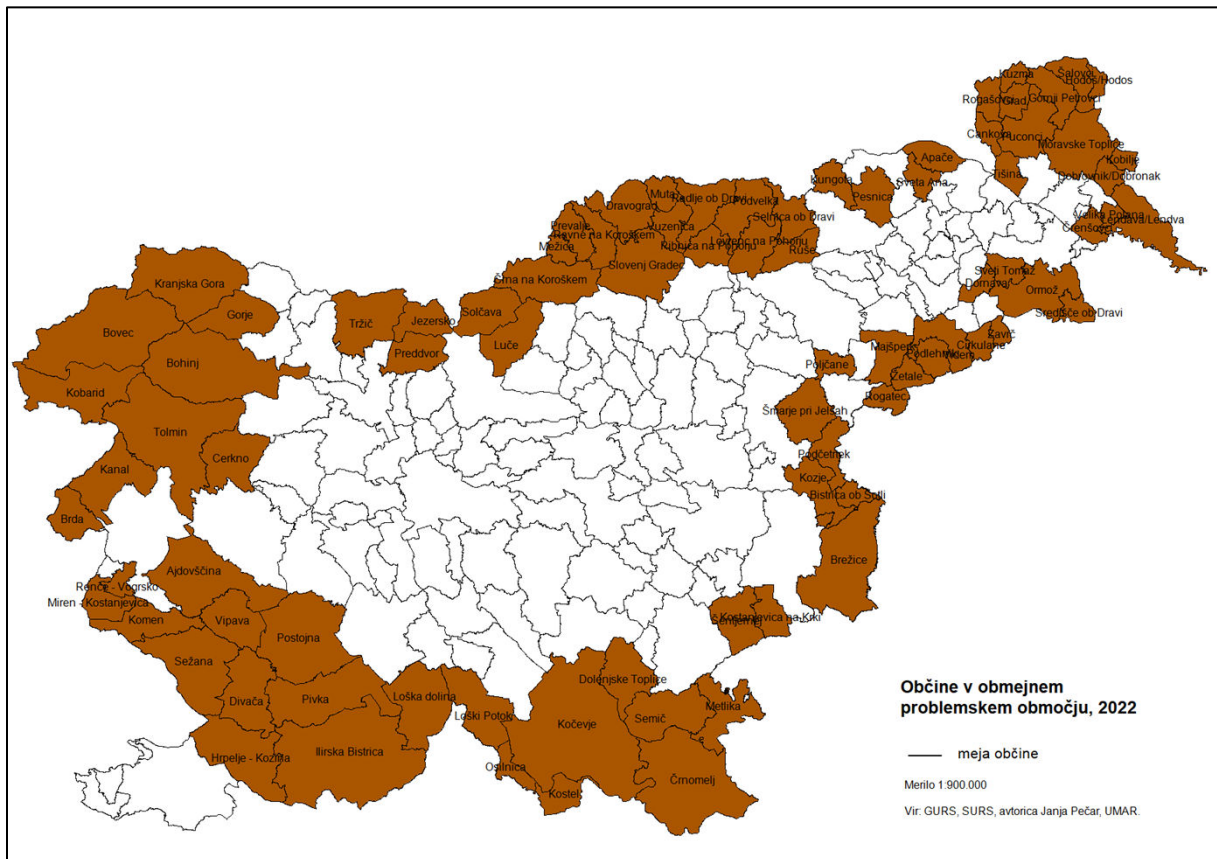
V poglavju 1. v točki 1.3. se spremeni drugi odstavek tako, da se glasi:

»Uredba o določitvi OPO natančneje določi merila za določitev obmejnih problemskih območij in občine, ki izpolnjujejo ta merila. Ob upoštevanju razpoložljivih podatkov o vrednostih meril se med obmejna problemska območja uvršča sledečih 86 občin (slika 1): Ajdovščina, Apače, Bistrica ob Sotli, Bohinj, Bovec, Brda, Brežice, Cankova, Cerklje, Cirkulane, Črenšovci, Črna na Koroškem, Črnomelj, Divača, Dobrovnik, Dolenjske Toplice, Dornava, Dravograd, Gorje, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Hrpelje - Kozina, Ilirska Bistrica, Jezersko, Kanal, Kobarid, Kobilje, Kočevje, Komen, Kostanjevica na Krki, Kostel, Kozje, Kranjska Gora, Kungota, Kuzma, Lendava, Loška dolina, Loški Potok, Lovrenc na Pohorju, Luče, Majšperk, Metlika, Mežica, Miren - Kostanjevica, Moravske Toplice, Muta, Ormož, Osilnica, Pesnica, Pivka, Podčetrtek, Podlehnik, Podvelka, Poljčane, Postojna, Preddvor, Prevalje, Puconci, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Renče - Vogrsko, Ribnica na Pohorju, Rogašovci, Rogatec, Ruše, Selnica ob Dravi, Semič, Sežana, Slovenj Gradec, Solčava, Središče ob Dravi, Sveta Ana, Sveti Tomaž, Šalovci, Šentjernej, Šmarje pri Jelšah, Tišina, Tolmin, Tržič, Velika Polana, Videm, Vipava, Vuzenica, Zavrč in Žetale.«.

3.

V poglavju 1. v točki 1.3. se »**Slika 1: Občine v OPO**« nadomesti z novo sliko:

»

Vir: Janja Pečar, UMAR.«.

4.

V poglavju 2. v točki 2.2. se naslov slike 2 spremeni tako, da se glasi:

»Slika 2: Tipologija razvitosti občin v OPO ob sprejemu programa glede na kazalnike razvitosti občin«.

5.

V poglavju 2. se v točki 2.2. se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Tipologija je zasnovana v štirih homogenih skupinah po prevladujočem razvrščanju občin v posamezni skupini kazalnikov in opredeljuje sledeče tipe občin v OPO:

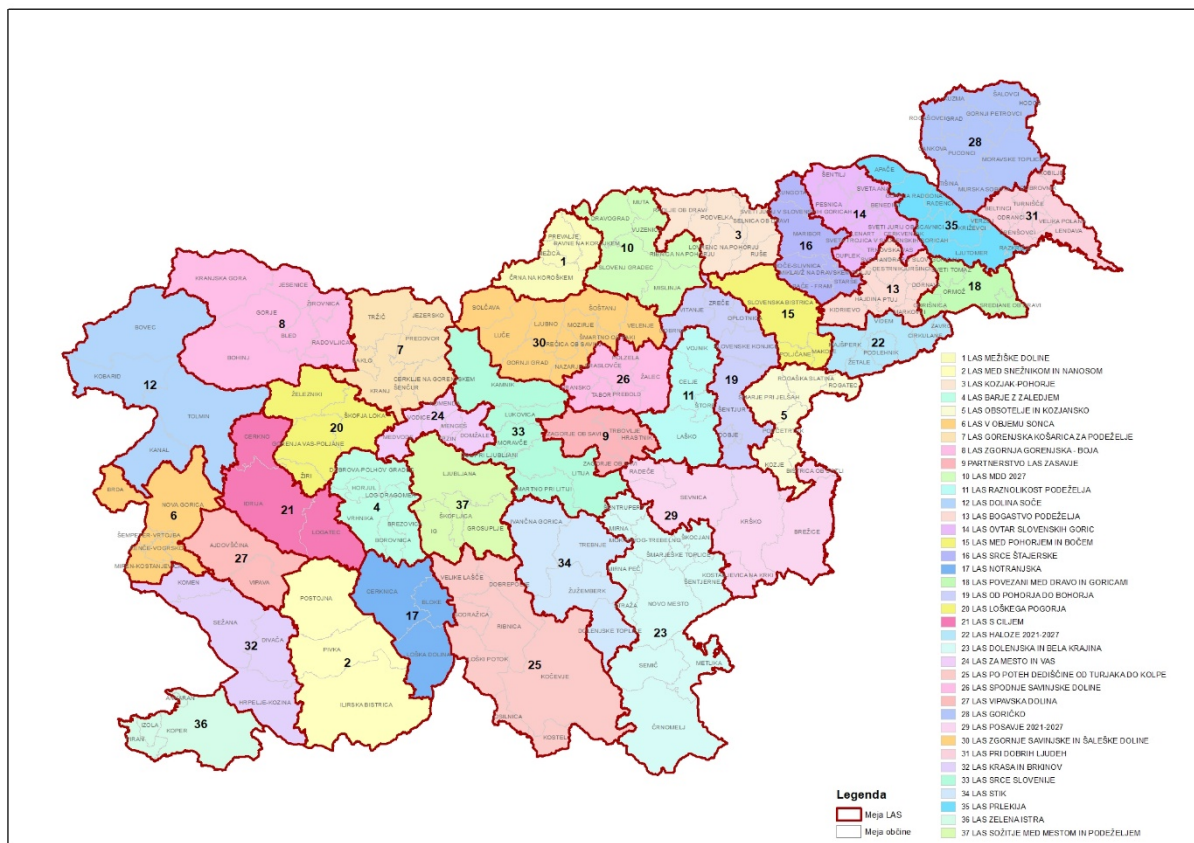
- TIP 1: zelo šibek gospodarski razvoj in zelo majhne razvojne možnosti. V TIP 1 so uvrščene sledeče občine (skupaj 11): Hodoš, Gornji Petrovci, Šalovci, Osilnica, Rogoševci, Kuzma, Grad, Cankova, Kobilje, Loški Potok in Kostel;
- TIP 2: šibek gospodarski razvoj in majhne razvojne možnosti. V TIP 2 so uvrščene sledeče občine (skupaj 34): Ribnica na Pohorju, Črenšovci, Tišina, Cirkulane, Kozje, Lovrenc na Pohorju, Podlehnik, Velika Polana, Bistrica ob Sotli, Sveti Tomaž, Majšperk, Videm, Zavrč, Apače, Puconci, Podvelka, Kungota, Moravske Toplice, Komen, Solčava, Kobarid, Luče, Poljčane, Črnomelj, Sveta Ana, Žetale, Gorje, Lendava, Dobrovnik, Kočevje, Semič, Bohinj. Izločeni občini s spremembo uredbe o določitvi OPO v letu 2022: Makole in Gornji Grad.
- TIP 3: Zmeren gospodarski razvoj in zmerne razvojne možnosti. V TIP 3 so uvrščene sledeče občine (skupaj 25): Pesnica, Selnica ob Dravi, Ormož, Dornava, Miren - Kostanjevica, Brežice, Kanal, Središče ob Dravi, Metlika, Jezersko, Pivka, Renče - Vogrsko, Loška dolina, Kostanjevica na Krki, Cerklje ob Gori, Dolenjske Toplice, Tržič, Ruše, Bovec, Ilirska Bistrica, Kranjska Gora, Sežana, Hrpolje - Kozina, Črna na Koroškem in Tolmin;

- TIP 4: Boljši gospodarski razvoj in boljše razvojne možnosti. V TIP 4 so uvrščene sledeče občine (skupaj 20): Rogatec, Divača, Šentjernej, Preddvor, Ajdovščina, Vipava, Brda, Dravograd, Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek, Vuzenica, Muta, Prevalje, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Mežica, Postojna in Slovenj Gradec. Izločeni občini s spremembo uredbe o določitvi OPO v letu 2022: Žirovnica in Rogaška Slatina.

6.

V poglavju 2. v točki 2.3. se »Slika 3: Območja LAS - lokalnih akcijskih skupin v okviru CLLD skupnosti« nadomesti z novo sliko:

»

Vir: Lokalne akcijske skupine v Sloveniji 2023-2027, 2024.

7.

V poglavju 3. v točki 3.2. se v prvem odstavku prvi stavek spremeni tako, da se glasi:

»Strokovni predlogi ukrepov raziskovalnega projekta so bili v letih 2021 in 2022 usklajevani z pristojnimi resornimi ministrstvi ter regionalnim in lokalnim nivojem ter z ministrstvi ponovno v letu 2023.«.

8.

V poglavju 3. v točki 3.2. se naziv preglednice 3 spremni tako, da se glasi:

»Slika 2: Ukrepi, ki so bili predmet usklajevanja v obdobju pred sprejemom programa v letu 2022.«.

9.

V poglavju 3. v točki 3.2. se za devetim odstavkom dodajo novi deseti, enajsti in dvanajsti odstavek, ki se glasijo:

»V letu 2023 je bilo po izvedenih sestankih na ravni državnih sekretarjev ministrstev izvedeno usklajevanje za predložitev dodatnih ukrepov medresorsko usklajenega ukrepanja. Glede na odzive ministrstev v letu 2023 in potrebo po spremembi programa se v letu 2024 se pristopi k spremembi programa za uskladitev načrta z realizacijo ter zagotovitve pravnih podlag za izvajanje ukrepov, s katerimi se dosegajo cilji programa in ukrepanja na obmejnih problemskih območjih.

V letu 2024 je ugotovljeno, da je zaradi izzivov občin izven urbanih območij, ki v okviru aktualnih programov Evropske skupnosti težje dostopajo do ugodnih virov sofinanciranja, potrebno s spremembo programa nasloviti njihove izzive po sofinanciranju ter kreditiranju javne infrastrukture, ki sočasno pomeni izboljšanje stanja oskrbnih storitev oz. doseganja ciljev kakovosti bivanja, dostopnosti do storitev in gospodarskega stanja na OPO.

Druga ministrstva večinoma ne zagotavljajo dodatnih virov financiranja izključno za OPO, zato se posamezni cilji programa ne dosegajo oz. ni mogoče govoriti o medresorsko usklajenem ukrepanju. Z novimi ukrepi, ki zajemajo več vsebinskih področij in ciljev potrebnega ukrepanja na OPO, se s financiranjem javne infrastrukture ter aktiviranjem nekaterih drugih ukrepov programa želi nasloviti aktualne izzive na OPO z ukrepi, ki so nujni za ohranjanje poselitve in revitalizacijo OPO.«.

10.

V poglavju 4. v točki 4.1. se »**Preglednica 4: Finančna konstrukcija programa - finančna sredstva oz. viri financiranja za ukrepe oz. aktivnosti, ki so izrecno namenjeni za problemska območja (v evrih)**« nadomesti z novo preglednico:

»

Naziv cilja, specifičnega cilja, ukrepa, aktivnosti	Tip OPO, območje izvajanja (1, 2, 3, 4)	Pristojnost, izvajalec (ministrstva, izvajalski organi)	Vir (program, pp)	Bilanca (A/B)	2022	2023	2024	2025	Skupaj
Splošni cilj: IZBOLJŠANJE PROMETNE DOSTOPNOSTI							500.000	500.000	1.000.000
Specifični cilj: Cestna infrastruktura							500.000	500.000	1.000.000
Ukrep: Cestna infrastruktura							500.000	500.000	1.000.000
Ureditev povezovalnih poti Hodoš–Szalafői; Žitkovci-Bödeháza; Motvarjevci-Szentgyörgyvölgy med Republiko Slovenijo in Republiko Madžarsko ter na narodnostno mešanem območju v Prekmurju na ozemlju Republike Slovenije, ki se uvrščajo med obmejna problemska območja.	1, 2, 3, 4	MZI, DRSI	Proračun RS; 135010-Investicijsko vzdrževanje državnih cest; NRP št. 2431-17-0002 Posodobitev makadamskih vozišč	A			500.000	500.000	1.000.000
Splošni cilj: IZBOLJŠANJE GOSPODARSKEGA STANJA					14.734.548	23.856.490	46.760.710	34.579.251	119.931.000
Specifični cilj: Spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest					14.734.548	20.025.768	33.901.766	32.079.251	100.741.334
Ukrep: Spodbujanje začetnih investicij	1, 2, 3, 4				14.734.548	20.025.768	9.901.766	5.579.251	50.241.334
Sofinanciranje začetnih investicij in ustvarjanja novih delovnih mest na obmejnih problemskih območjih	1, 2, 3, 4	MKRR, SRRS	Proračun RS; 989110 - Dodatni ukrepi za problemska območja (leto 2022) in Proračun RS; 231881 - Dodatni ukrepi za problemska območja (leti 2024 in 2025)	A	10.000.000			1.355.366	11.355.366
Spodbujanje začetnih investicij v vrednosti od 100.000 do 300.000 EUR na problemskih območjih v okviru Načrta za okrevanje in odpornost: C3K9IC - Podpora za dekarbonizacijo, produktivnost in konkurenčnost podjetij	1, 2, 3, 4	MKRR, SPS	NG EU, NOO 2021-2026; 221479 - C3K9IC Investicije po ZSRR-2-SPS-NOO-MGRT	A	4.580.828	14.096.418			18.677.246
Spodbujanje začetnih investicij v vrednosti od 300.000 do 1.000.000 EUR na problemskih območjih v okviru Načrta za okrevanje in odpornost: C3K9IC - Podpora za dekarbonizacijo, produktivnost in konkurenčnost podjetij	1, 2, 3, 4	MKRR	NG EU, NOO 2021-2026; 221480 - C3K9IC Investicije po ZSRR-2- NOO-MGRT	A	153.720	4.791.158	4.454.782	1.414.692	10.814.353
Spodbujanje začetnih investicij v vrednosti od 300.000 do 1.000.000 EUR na problemskih območjih v okviru Načrta za okrevanje in odpornost: C3K9IC - Podpora za dekarbonizacijo, produktivnost in konkurenčnost podjetij	1, 2, 3, 4	MKRR, SRRS	NG EU, NOO 2021-2026; 230200 - C3K9IC Investicije po ZSRR-2-SRRS-NOO-MGRT-MKRR	A		1.138.192	5.446.984	2.809.193	9.394.369
Ukrep: Subvencije za zagon podjetij	1, 2, 3, 4	MKRR, SPS, SRRS	Proračun RS; 231881 - Dodatni ukrepi za problemska območja	A				1.500.000	1.500.000

Ukrep: Krediti za projekte podjetij	1, 2, 3, 4							24.000.000	25.000.000	49.000.000
Mikrokrediti, Razvojni krediti za projekte podjetij	1, 2, 3, 4	MKRR, SPS	Sredstva v upravljanju SPS - Problemska območja	B				10.000.000	10.000.000	20.000.000
Mikrokrediti, Razvojni krediti za projekte podjetij	1, 2, 3, 4	MKRR, SRRS	Proračun RS; 231862 – Povečanje namenskega premoženja SRRS	B		-		9.000.000	10.000.000	19.000.000
Mikrokrediti, Razvojni krediti za projekte podjetij	1, 2, 3, 4	MKRR, SRRS	Sredstva v upravljanju SRRS - Problemska območja	B		-		5.000.000	5.000.000	10.000.000
Specifični cilj: Spodbujanje razvoja človeških virov								867.500	600.000	1.467.500
Ukrep: Projektno sofinanciranje vključevanja diplomantov v delo na razvojnih projektih podjetij	1, 2	MKRR, RRA	Proračun RS; 231881 - Dodatni ukrepi za problemska območja	A				867.500	600.000	1.467.500
Specifični cilj: Spodbujanje socialnega podjetništva in zadružništva								200.000	200.000	400.000
Ukrep: Spodbujanje socialnega podjetništva v OPO	1, 2, 3, 4	MGTŠ	Proračun RS; PP231648 – socialno podjetništvo, EP 2180-23-0006	A				200.000	200.000	400.000
Specifični cilj: Podporno okolje za podjetništvo in promocija OPO za spodbujanje gospodarskega razvoja								3.830.722	11.791.444	1.700.000
Ukrep: Izgradnja in širitev poslovnih con ter inkubatorjev	1, 2, 3, 4	MKRR	Proračun RS; 231881 - Dodatni ukrepi za problemska območja	A		3.642.595	11.591.444	1.500.000		16.734.039
Ukrep: Promocija obmejnih problemskih območij	1, 2, 3, 4	MKRR, RRA	Proračun RS; 231881 - Dodatni ukrepi za problemska območja	A		188.127	200.000	200.000		588.127
Specifični cilj: Spodbujanje razvoja turizma									4.500.000	4.500.000
Ukrep: Spodbujanje razvoja zasebnih turističnih nastanitev višje dodane vrednosti	1, 2, 3, 4	MKRR, MGTŠ, SRRS	Proračun RS; 231881 - Dodatni ukrepi za problemska območja	A					1.000.000	1.000.000
Ukrep: Izgradnja javne turistične infrastrukture	1, 2, 3, 4	MKRR, MGTŠ, SRRS	Proračun RS; 231881 - Dodatni ukrepi za problemska območja	A					3.500.000	3.500.000
Splošni cilj: IZBOLJŠANJE DEMOGRAFSKEGA STANJA								20.000.000	15.300.000	35.300.000
Ukrep: Revitalizacija objektov javne infrastrukture	1, 2, 3, 4	MKRR, SRRS	Proračun RS; 231881 - Dodatni ukrepi za problemska območja	A					5.300.000	5.300.000
Ukrep: Krediti za investicijske projekte v javno infrastrukturo	1, 2, 3, 4	MKRR, SRRS	Proračun RS; 231862 – Povečanje namenskega premoženja SRRS	B				20.000.000	10.000.000	30.000.000
(1) SKUPAJ proračun RS, A bilanca				A	10.000.000	3.830.722	13.358.944	15.655.366		42.845.032
(2) SKUPAJ proračun RS, EU viri, A bilanca				A	4.734.548	20.025.768	9.901.766	4.223.885		38.885.968
(3=1+2) SKUPAJ A bilanca				A	14.734.548	23.856.490	23.260.710	19.879.251		81.731.000
(4) SKUPAJ proračun RS, B bilanca				B				44.000.000	35.000.000	79.000.000

(5=1+4) SKUPAJ proračun RS					10.000.000	3.830.722	57.358.944	50.655.366	121.845.032
(6=2) SKUPAJ proračun RS, EU viri					4.734.548	20.025.768	9.901.766	4.223.885	38.885.968
(7=3+4; 7=5+6) SKUPAJ					14.734.548	23.856.490	67.260.710	54.879.251	160.731.000

«.

11.

V poglavju 4. v točki 4.1. se peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Viri financiranja v finančni konstrukciji programa so načrtovani na podlagi proračuna RS ter razvojnih sredstev evropske skupnosti. Za umeščanje konkretnih ukrepov in projektov v državni proračun ter za njihovo izvedbo so odgovorna pristojna ministrstva.«.

12.

V poglavju 4. v točki 4.1. se »**Preglednica 5: Dodatne točke pri izboru v merilih javnih razpisov za ukrepe oz. aktivnosti s prednostno usmeritvijo na obmejna problemska območja**« nadomesti z novo preglednico:

»

Naziv cilja, specifičnega cilja, ukrepa, aktivnosti	Tip OPO, območje izvajanja (1, 2, 3, 4)	Pristojnost, izvajalec (ministrstva, izvajalski organi)	Dodatne točke pri izboru v merilih javnih razpisov (v %)
Splošni cilj: IZBOLJŠANJE DOSTOPNOSTI DO STORITEV			
Specifični cilj 2.6: IKT infrastruktura			
Ukrep: IKT infrastruktura – izboljšanje pokritosti območij s širokopasovnim dostopom do interneta			
IKT infrastruktura	1, 2, 3, 4	MDP	5%
Splošni cilj: IZBOLJŠANJE GOSPODARSKEGA STANJA			
Specifični cilj: Spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest			
Ukrep: Spodbujanje začetnih investicij	1, 2, 3, 4	MKRR	
Spodbujanje investicij v vrednosti med 1-12 mio EUR v predelovalni dejavnostih, 0,5-3 mio EUR v storitvenih dejavnostih, 0,5-2 mio v okviru Načrta za okrevanje in odpornost: : C3K9IC - Podpora za dekarbonizacijo, produktivnost in konkurenčnost podjetij,	1, 2, 3, 4	MGTŠ, SPIRIT Slovenija	10%
Neposredne vloge za investicije v vrednosti nad 12 milijonov EUR v predelovalnih dejavnostih, 3 milijone EUR v storitvenih dejavnostih in 2 milijonov EUR v razvojno-raziskovalnih dejavnostih	1, 2, 3, 4	MGTŠ, SPIRIT Slovenija	5%
Specifični cilj: Podporno okolje za podjetništvo in promocija OPO za spodbujanje gospodarskega razvoja			
Ukrep: Zagotavljanje inovativnih ekosistemov ekonomsko-poslovne infrastrukture v okviru Načrta za okrevanje in odpornost: C3K9ID	1, 2, 3, 4	MKRR	10%
Izvedba nacionalnih javnih razpisov s prednostno usmeritvijo na OPO z uporabo dodanih točk v merilih javnih razpisov za projekte iz OPO neposredno na podlagi ZSRR-2 in Uredbe o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike			
Javni razpis za izbor kulturnih projektov na področju nepremične kulturne dediščine in kulturnih projektov iz programa sanacije najbolj ogroženih in najpomembnejših kulturnih spomenikov v letih 2023 in 2024		MK	3,5%
Javni razpis za sofinanciranje vlaganj v javno in skupno turistično infrastrukturo in naravne znamenitosti v turističnih destinacijah (objava, december 2022)		MGTŠ	5,0%
Javni razpis za izbor sofinanciranja investicij v obnovo večnamenskih športnih dvoran ali telovadnic in posodobitve ali vzpostavitev novih zunanjih športnih površin v letu 2023		MGTŠ	8,3%
Javni razpis za spodbujanje večje predelave lesa za hitrejši prehod v podnebno nevtravno družbo (NOO LES) (objava, marec 2022)		MGTŠ	10,0%

Javni razpis za spodbujanje uvajanja okoljskih in trajnostnih znakov za ponudnike v gostinstvu in turizmu (objava, marec 2022)	MGTŠ	4,1%
Javni razpis za spodbujanje uvajanja okoljskih in trajnostnih znakov za ponudnike v gostinstvu in turizmu 2023 (objava, september 2023)	MGTŠ	6,0%
1. javni razpis za podintervencijo naložbe KMETIJ v okviru intervencije IRP02 naložbe v dvig produktivnosti in tehnološki razvoj, vključno z digitalizacijo kmetijskih gospodarstev za leto 2024	MKGP	2,5%
1. javni razpis za podintervencijo naložbe PRAVNIH OSEB in SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV POSAMEZNIKOV v okviru intervencije IRP02 naložbe v dvig produktivnosti in tehnološki razvoj, vključno z digitalizacijo kmetijskih gospodarstev za leto 2024	MKGP	2,5%
Javni razpis za intervencijo podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov za leto 2024	MKGP	3,8%

«.

13.

V poglavju 4. v točki 4.2. se naziv preglednice 10 spremeni tako, da se glasi:

»**Preglednica 10: Kazalniki merjenja splošnega cilja: Izboljšanje demografskega stanja**«.

14.

V poglavju 4. v točki 4.3. se opisi ukrepov od 4.3.1 do 4.3.10 nadomestijo z novimi opisi ukrepov od 4.3.1 do 4.3.14:

»

4.3. Opis ukrepov

Splošni cilj: Izboljšanje prometne dostopnosti

Specifični cilj: Cestna infrastruktura

4.3.1. Ukrep: Cestna infrastruktura

Analiza stanja, izzivov:

Na področju kakovosti življenja predstavniki občin izpostavljajo težave, povezane z razpršeno poselitvijo, pri čemer najslabše ocenjujejo stanje na področju kolesarske (2,12) in cestne infrastrukture (2,70). Dodatno ocenjujejo kot zelo slabo stanje na področju železniških povezav, hitre infrastrukturne povezave do večjih središč, čas potovanja do avtoceste in varnost ob glavni državni cesti.

Največje nezadovoljstvo z infrastrukturo je prisotno predvsem pri občinah tipa 1 in 2. Še posebej občine tipa 2 in 3 menijo, da je eden od najpomembnejših vzrokov premajhno vlaganje v občinsko prometno infrastrukturo. Izpostavljajo slabe cestne in železniške povezave, neustrezno državno prometno infrastrukturo, vključno s povezavo do avtoceste ter pomanjkanje javnega prevoza.

Vsi tipi občin menijo, da je eden od najpomembnejših ukrepov investiranje v infrastrukturo, še posebej v cestno (povprečje 4,58) in kolesarsko (4,26), izboljšati je treba tudi javni prevoz (4,03). Področje infrastrukture je še zlasti pomembno zaradi dražje gradnje na težko dostopnih in redkeje poseljenih območjih. Med drugim so potrebne tudi naložbe v železniško infrastrukturo. Omenjajo neurejene cestne povezave (npr. makadamske ceste), ni kolesarskih stez, oddaljenost avtoceste, pomanjkanje javnega potniškega prometa, ni sredstev za vlaganje v infrastrukturo. Slabo infrastrukturo omenjajo tudi kot vzrok odseljavanja in slabšega gospodarskega stanja.

Kot najpomembnejši vzrok so občine ocenile slabo razvito državno prometno infrastrukturo, kar je po svoje logično, saj imajo po podatkih Direkcije RS za infrastrukturo ravno prvi trije tipi OPO najvišji delež državnih cest.

Večina tipov občin meni, da je najpomembnejši ukrep obnova in investicije v državne ceste z oceno kar 4,65.

Kakovost cestne infrastrukture je v obmejnih problemskih občinah občutljiva tema, saj kot kažejo rezultati ankete po gospodinjstvih, prebivalci tudi zaradi slabe preskrbe z javnim potniškim prometom večinoma uporabljajo osebni avtomobil (na ravni vseh obmejnih problemskih območij avto kot osnovno sredstvo prevoza v vlogi voznika ali sovoznika uporablja skoraj 90 % respondentov, v Tipu 1 kar 94, 9 % respondentov).

Namen in cilji:

Namen ukrepa je izboljšanje cestne infrastrukture na območju obmejnih problemskih občin z investicijskim vzdrževanjem obstoječih cest.

Cilji ukrepa so:

- Izboljšanje dostopnosti obmejnih problemskih območij.
- Izboljšanje prometne varnosti v obmejnih problemskih območjih.

Pričakovani rezultati in učinki so skrajšanje časa, potrebnega za vožnjo na relaciji A-B.

Ukrep se navezuje na vse ukrepe, vezane na javni potniški promet in trajnostno mobilnost.

Predmet, aktivnosti:

Ukrep vsebuje investicijska vzdrževalna dela in vzdrževalna dela na javnih cestah ter vzpostavitev naprav in ukrepov za umirjanje prometa:

- **Investicijska vzdrževalna dela** so tista dela na javnih cestah, s katerimi se ne spremeni zmogljivost ceste, velikost njenih posameznih delov, obseg napeljav, naprav in opreme ter druge infrastrukture v območju javne ceste, s katero se ne sme posegati izven območja cestnega sveta; vsebuje tudi izvedbo izboljšav v območju cestnega sveta, ki so povezane z varnostjo javne ceste.
  - **Redno vzdrževanje javnih cest** je obvezna gospodarska javna služba, ki obsega vzdrževalna dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega sveta ter vzpostavitev prevoznosti cest ob naravnih in drugih nesrečah (v nadaljnjem besedilu: redno vzdrževanje javnih cest).
  - **Naprave za umirjanje prometa** so fizične, svetlobne ali druge naprave in ovire, s katerimi se udeležencem v cestnem prometu fizično onemogoči vožnja s hitrostjo, višjo od predpisane s prometnim pravilom ali odrejene s prometnim znakom, ali se jih opozori na omejitev hitrosti oziroma na ranljive udeležence v prometu.
  - **Ukrepi za umirjanje prometa** so tehnične rešitve na cesti oziroma cestnem omrežju, urbana oprema (npr. zasaditev, cvetlična korita, označevalni stebrički) ter arhitekturno oblikovanje prometnih površin (npr. s spremembo materialov oziroma teksture vozne površine, z barvnim oblikovanjem, z uporabo različnih materialov na vozišču ali ob njem).
- **Ureditev povezovalnih poti Hodoš–Szalafői; Žitkovci-Bödeháza; Motvarjevci-Szentgyörgyvölgy med Republiko Slovenijo in Republiko Madžarsko ter na narodnostno mešanem območju v Prekmurju na ozemlju Republike Slovenije, ki se uvrščajo med obmejna problemska območja**

Izvajanje:

Razpisi za investicijsko vzdrževanje cestne infrastrukture. Nosilci ukrepa so MZI in Direkcija RS za infrastrukturo (DRSI) ter občine. Raven izvedbe je lokalna in nacionalna.

Tveganje predstavljajo:

Nadaljnje izseljevanje z območij zaradi slabše dostopnosti.

Ciljne skupine:

Občine in Direkcija RS za infrastrukturo.

Državna pomoč:

Ukrep ne predstavlja državne pomoči.

Ureditev povezovalnih poti Hodoš–Szalafői; Žitkovci-Bödeháza; Motvarjevci-Szentgyörgyvölgy med Republiko Slovenijo in Republiko Madžarsko ter na narodnostno mešanem območju v Prekmurju na ozemlju Republike Slovenije, ki se uvrščajo med obmejna problemska območja

Aktivnosti Ureditev povezovalnih poti med Republiko Slovenijo in Republiko Madžarsko bodo izvedena na narodnostno mešanem območju v Prekmurju na ozemlju Republike Slovenije, ki se uvrščajo med obmejna problemska območja. Izvedena bo ureditev sledečih cestnih odsekov: Hodoš–Szalafői; Žitkovci-Bödeháza; Motvarjevci-Szentgyörgyvölgy.

Izvajanje v okviru programa na OPO:

Aktivnost ukrepa je izrecno namenjena za obmejna problemska območja. Finančna sredstva oz. viri financiranja so opredeljeni v preglednici Finančna konstrukcija programa - finančna sredstva oz. viri financiranja za ukrepe oz. aktivnosti, ki so izrecno namenjeni za problemska območja.

Splošni cilj: Izboljšanje dostopnosti do storitev
Specifični cilj: IKT infrastruktura

4.3.2. Ukrep: IKT infrastruktura – izboljšanje pokritosti območij s širokopasovnim dostopom do interneta

Analiza stanja, izzivov:

Obmejne problemske občine zaostajajo v dostopu do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev na območjih, na katerih širokopasovna infrastruktura še ni zgrajena in hkrati ni tržnega zanimanja za njeno gradnjo.

Glede na podatke razpisov GOŠO5, ki sta jih v letu 2021 izvedli Ministrstvo za javno upravo in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, so obmejne problemske občine slabše opremljene s širokopasovnim dostopom. Delež gospodinjstev brez zgrajenega širokopasovnega omrežja in brez tržnega zanimanja za njeno gradnjo v obmejnih problemskih območjih znaša 5,4% vseh gospodinjstev, v ostalih občinah pa je teh gospodinjstev 1,6 %.

Velike razlike so tudi med posameznimi tipi obmejnih problemskih območij:

- OPO TIP 1: 13,2% gospodinjstev,
- OPO TIP 2: 8,7 % gospodinjstev,
- OPO TIP 3: 5,6 % gospodinjstev in
- OPO TIP 4: 1,6 % gospodinjstev.

Dobre prakse predstavljajo sledeči razpisi:

- Razpis MKGP (<https://www.gov.si/zbirke/javne-objave/objava-javnega-razpisa-in-razpisne-dokumentacije-k-1-javnem-razpisu-za-podukrep-7-3-podpora-za-sirokopasovno-infrastrukturo-vkljucno-z-njeno-vzpostavitevjo-izboljsanjem-in-razsiritvijo-pasivno-sirokopasovno-infrastrukturo-ter-zagotavljanjem-dostopa-do-sir/> in <https://www.gov.si/zbirke/javne-objave/2-javni-razpis-za-podukrep-7-3-podpora-za-sirokopasovno-infrastrukturovkljucno-z-njeno-vzpostavitevjoizboljsanjem-in-razsiritvijopasivno-sirokopasovno-infrastrukturo-ter-zagotavljanjem-dostopa-do-sirokopasovnega-interneta-in-resitev-v-zvezi-z-e-upra/>
- MJU (<https://www.gov.si/zbirke/javne-objave/javni-razpis-za-sofinanciranje-gradnje-odprtih-sirokopasovnih-omrezij-naslednje-generacije-goso-5/>).

Namen in cilji:

Namen ukrepa je izboljšati dostop gospodinjstev v obmejnih problemskih občinah do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev na območjih, na katerih širokopasovna infrastruktura še ni zgrajena in hkrati ni tržnega zanimanja za njeno gradnjo.

Cilj ukrepa so dostop do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev na območjih, na katerih širokopasovna infrastruktura še ni zgrajena in hkrati ni tržnega zanimanja za njeno gradnjo.

Pričakovani rezultati in učinki so:

- Izboljšana dostopnost do širokopasovnega omrežja.
- Odpravljanje belih lis na področju dostopa do interneta.

Izvedba ukrepa je pomembna za vse time OPO in prioriteta za TIP 1 in 2.

Ukrep se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020, prednostne osi: 2. Povečanje dostopnosti do informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti; prednostne naložbe 2.1.: Širitev širokopasovnih storitev in uvajanje visokohitrostnih omrežij ter podpora uporabi nastajajočih tehnologij in omrežij za digitalno ekonomijo; Specifični cilj: Dostop do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev na območjih, na katerih širokopasovna infrastruktura še ni zgrajena in hkrati ni tržnega zanimanja za njeno gradnjo.

Ukrep se navezuje na ostale ukrepe opismenjevanja na področju IKT.

Predmet, aktivnosti:

- Nakup in gradnje širokopasovne infrastrukture, ki vsebujejo stroške namestitve pasivne širokopasovne infrastrukture (hrbtene in dostopovne), kot je npr. nakup in polaganje kablov, nakup in vgradnja spojne opreme, delilnikov, najem obstoječe infrastrukture drugega operaterja za čas trajanja operacije... in gradbenih del v povezavi s širokopasovno infrastrukturo (hrbtene in dostopovne), kot je npr. priprava in izvedba gradbenih, obrtniških in instalacijskih del, projektna in investicijska dokumentacija;
- Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva za namene namestitve pasivne širokopasovne infrastrukture ter dostopovnih omrežij naslednje generacije, npr. nakup in vgradnja opreme za dostopovna omrežja, aktivna opreme na centralni strani dostopovnega omrežja...);
- IKT infrastruktura (izvaja MDP).

Izvajanje:

Nosilci ukrepa so Ministrstvo za digitalno preobrazbo in občine. Raven izvedbe je lokalna/občinska. Izvajalci so operaterji elektronskih komunikacij.

Ciljne skupine:

Operaterji elektronskih komunikacij, občine, prebivalci.

Državna pomoč:

Ukrep lahko predstavlja državno pomoč.

IKT infrastruktura

V okviru ukrepov MJU je standard pretočnosti podatkov novozgrajene infrastrukture minimalno 100 MB/s (v dokumentu je cilj postavljen na 30 MB/s), praviloma pa se vzpostavljajo optične povezave, ki omogočajo večjo pretočnost podatkov.

Spodbuda v obliki dodatnih točk za obmejna problemska območja se zagotovi pri javnem razpisu in je opredeljena v preglednici Dodatne točke pri izboru v merilih javnih razpisov za ukrepe oz. aktivnosti s prednostno usmeritvijo na obmejna problemska območja.

Splošni cilj: Izboljšanje gospodarskega stanja

Specifični cilj: Spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest

4.3.3. Ukrep: Spodbujanje začetnih investicij

Analiza stanja, izzivov:

Na OPO so gospodarski kazalniki zelo slabi. V vseh tipih se občine spopadajo z gospodarskimi izzivi, predvsem nizkim številom poslovnih subjektov na 1000 prebivalcev, vendar so med občinami še vedno precejšnje razlike v gospodarski moči. V Tipu 1 in Tipu 2 izstopajo še nizka vrednost BDV in nizka dohodnina na prebivalca, visoka stopnja brezposelnosti med mladimi in majhno število delovnih mest na število delovno aktivnega prebivalstva. V Tipih 3 in 4 se spopadajo z razvojnim izzivom nizkega števila poslovnih subjektov na 1000 prebivalcev. V OPO delujejo podjetja, ki imajo nizko dodano vrednost, velike težave s financiranjem proizvodnje in ne ustvarjajo dovolj akumulacije za nova vlaganja. Vendar pa so ta podjetja pomembna za območje, saj običajno zaposlujejo precejšnje število delavcev in potrebujejo prestrukturiranje (nove investicije). To zahteva vlaganja v nove programe ali razširitev dejavnosti.

Ukrep se je na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo in v Pomurju izkazal za uspešnega.

Namen in cilji:

Namen ukrepa je vpeljava novih programov in razširitev obstoječih programov.

Z ukrepom želimo slediti tudi cilju policentričnega razvoja in izkoriščanju primerjalnih prednosti posameznih območij, ki so zaradi svoje geostrateške ter obmejne lege še posebej pomembne z vidika cilja izboljšanja stanja demografske slike, ohranjanja delovnih mest in na podlagi investicij (predvsem v zeleno in digitalno) hkratnega ustvarjanja delovnih mest z višjo dodano vrednostjo.

Z namenom povečanja produktivnosti, konkurenčnosti in povečanja dodane vrednosti na zaposlenega se v skladu z Zakonom o spodbujanju investicij dodeljujejo spodbude na podlagi javnega razpisa za spodbujanje investicij in na podlagi neposredne vloge investitorjev za dodeljevanje investicijskih spodbud. Na nacionalni ravni je mogoče ugotoviti, da se največ investitorjev odloča za izvedbo začetnih investicij na območjih z višjo stopnjo gospodarske razvitosti. Z namenom spodbujanja čim bolj uravnoveženega razvoja regij in ob zavedanju, da podjetja na obmejnih problemskih območjih ne ustvarjajo dovolj akumulacije za nova vlaganja in zaposlujejo pretežno lokalno prebivalstvo, se investitorjem na obmejnih problemskih območjih v okviru ocenjevanja vlog dodeli večje število točk, kar vpliva na višino dodeljene spodbude.

Cilj ukrepa so:

- spodbujanje obsega investicij podjetij na problemskem območju,
- ustvarjanje novih in ohranitev delovnih mest,
- prestrukturiranje gospodarstva na problemskem območju,
- spodbujanje razvoja novih izdelkov in tehnologij, storitev, tehnoloških in netehnoloških inovacij,
- popolnjevanje nezasedenega prostora v poslovnih in gospodarskih conah, investicije na degradiranih območjih.
- dvig produktivnosti in dolgoročne konkurenčnosti podjetij, ob hkratni trajnosti oz.
- dekarbonizaciji in digitalizaciji poslovanja,
- višja dodana vrednost produktov in storitev v slovenskem izvozu ter višje pozicioniranje slovenskih podjetij v globalnih verigah vrednosti,
- ustvarjanje delovnih mest z višjo dodano vrednostjo, s posebnim poudarkom na regionalni uravnoveženosti,
- krepitev globalnih in lokalnih verig vrednosti.

Pričakovani rezultati in učinki so:

- Povečanje števila na novo ustvarjenih in zapolnjenih delovnih mest v podprtih podjetjih,
- Zmanjšanje zaostanka neto dodane vrednosti na zaposlenega za slovenskim povprečjem,
- Povečanje dodane vrednosti na zaposlenega v podprtih podjetjih,
- Povečanje števila visokokvalificiranih delovnih mest v podprtih podjetjih.

Izvedba ukrepa je pomembna za vse tipe OPO.

Predmet, aktivnosti:

Sofinanciranje nabave opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev in/ali drugih aktivnosti oz. stroškov skladno z uredbo o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči.

Upravičena aktivnost in strošek je tudi kritje rizikov in izvajanje ukrepa.

Izvajanje:

Ukrep se bo izvajal z javnimi razpisi za:

- Spodbujanje začetnih investicij,
- Spodbujanje začetnih investicije v vrednosti od 100.000 do 300.000 EUR na problemskih območjih v okviru Načrta za okrevanje in odpornost: C3K9IC - Podpora za dekarbonizacijo, produktivnost in konkurenčnost podjetij,
- Spodbujanje začetnih investicij v vrednosti od 300.000 do 1.000.000 EUR na problemskih območjih v okviru Načrta za okrevanje in odpornost: C3K9IC - Podpora za dekarbonizacijo, produktivnost in konkurenčnost podjetij,
- Spodbujanje investicij v vrednosti med 1-12 mio EUR v predelovalni dejavnostih, 0,5-3 mio EUR v storitvenih dejavnostih, 0,5-2 mio EUR v razvojno-raziskovalnih dejavnostih v okviru Načrta za okrevanje in odpornost: : C3K9IC - Podpora za dekarbonizacijo, produktivnost in konkurenčnost podjetij (investicija, ki bo izvedena na obmejnem problemskem območju, bo točkovana z dodatnimi točkami v merilih javnega razpisa).

Neposredne vloge za investicije v vrednosti nad 12 milijonov EUR v predelovalnih dejavnostih, 3 milijone EUR v storitvenih dejavnostih in 2 milijonov EUR v razvojno-raziskovalnih dejavnostih (investicija, ki bo izvedena na obmejnem problemskem območju, bo točkovana z dodatnimi točkami).

Nosilci in izvajalci ukrepa so MKRR, MGTŠ in izvajalske institucije SRRS, SPS ter SPIRIT Slovenija. Raven izvedbe je nacionalna oz. na OPO.

Izvedba ukrepa in podprtih projektov se lahko kombinira z različnimi nepovratnimi in povratnimi viri financiranja ter z vsebino drugih ukrepov programa.

Ciljne skupine:

Mikro, mala, srednja in velika podjetja ter samostojni podjetniki, vključno z zadrugami in socialnimi podjetji.

Državna pomoč:

Ukrep predstavlja državno pomoč. Pred pričetkom izvajanja bo priglašena ustrezna shema državnih pomoči.

Izvajanje v okviru programa na OPO:

Finančna sredstva oz. viri financiranja so izrecno namenjeni za problemska območja pri sledečih aktivnostih ukrepa:

[Sofinanciranje začetnih investicij in ustvarjanja novih delovnih mest na obmejnih problemskih območjih](#)

Predmet javnih razpisov je sofinanciranje začetnih investicij v opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva, povezano z:

- vzpostavitev nove poslovne enote,
- razširitev zmogljivosti obstoječe poslovne enote,
- diverzifikacijo proizvodnje poslovne enote vlagatelja na proizvode in storitve, ki jih na zadevnem območju prej ni proizvajala, ali
- bistveno spremembo proizvodnega procesa v obstoječi poslovni enoti.

Sofinanciranje drugih aktivnosti oz. stroškov skladno z uredbo o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči.

Na javne razpise se lahko prijavijo vse pravne in fizične osebe (v nadaljevanju: podjetja), ki se ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo in so na dan oddaje vloge na ta javni razpis vsaj 18 mesecev registrirane oziroma vpisane po Zakonu o gospodarskih družbah.

Podrobnejše podprte aktivnosti, pogoji in merila bodo določeni v javnih razpisih.

Finančnainanačna sredstva oz. viri financiranja so opredeljeni v preglednici Finančna konstrukcija programa - finančna sredstva oz. viri financiranja za ukrepe oz. aktivnosti, ki so izrecno namenjeni za problemska območja.

Spodbujanje začetnih investicij v vrednosti od 100.000 do 300.000 EUR na problemskih območjih v okviru Načrta za okrevanje in odpornost: C3K9IC - Podpora za dekarbonizacijo, produktivnost in konkurenčnost podjetij¹

Izvajalska organizacija ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (predvidoma Slovenski podjetniški sklad (SPS)) bo izvajal javni razpis za pomoč manjšim investicijam v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva, pri čemer bo naslavljal investicije v vrednosti med min. 100.000 EUR in 300.000 EUR. Sofinanciranje ne bo preseгло dovoljenega praga po de minimis shemi državne pomoči, torej bo sofinanciranje upravičenih stroškov znašalo do največ 200.000 EUR na enotno podjetje v treh poslovnih letih. Osredotočali se bomo na MSP-je s sedežem na obmejnih problemskih območjih in na drugih problemskih območjih oz. na območja, ki izkazujejo večje regionalne probleme v primerjavi z bolj razvitimi območji Slovenije s ciljem najmanj ohranjanja delovnih mest poleg rasti produktivnosti ob zelenem in digitalnem prehodu.

V ta namen so za obdobje 2022-2025 izvedeni javni razpisi Finančna sredstva oz. viri financiranja so opredeljeni v preglednici Finančna konstrukcija programa - finančna sredstva oz. viri financiranja za ukrepe oz. aktivnosti, ki so izrecno namenjeni za problemska območja.

Spodbujanje začetnih investicij v vrednosti od 300.000 do 1.000.000 EUR na problemskih območjih v okviru Načrta za okrevanje in odpornost: C3K9IC - Podpora za dekarbonizacijo, produktivnost in konkurenčnost podjetij

Ministrstvo, pristojno za regionalni razvoj in tehnologijo (ali po potrebi izvajalska institucija SRRS) bo izvajalo javni razpis za pomoč vrednostno višjim začetnim investicijam, nad 300.000 EUR do 1 mio EUR. Tudi tu bomo z nepovratnimi sredstvi podpirali začetne investicije podjetij v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva skladno z regionalno shemo državne pomoči. Osredotočali se bomo na podjetja s sedežem na obmejnih problemskih območjih in na drugih problemskih območjih oz. na območja, ki izkazujejo večje regionalne probleme v primerjavi z bolj razvitimi območji Slovenije s ciljem najmanj ohranjanja delovnih mest poleg rasti produktivnosti ob zelenem in digitalnem prehodu.

V ta namen so za obdobje 2022-2026 izvedeni javni razpisi . Finančna sredstva oz. viri financiranja so opredeljeni v finančni konstrukciji programa.

Z dodatnimi točkami pri izboru v merilih javnih razpisov, so na OPO prednostno usmerjene sledeče aktivnosti ukrepa:

Spodbujanje investicij v vrednosti med 1-12 mio EUR v predelovalni dejavnostih, 0,5-3 mio EUR v storitvenih dejavnostih, 0,5-2 mio EUR v razvojno-raziskovalnih dejavnostih v okviru Načrta za okrevanje in odpornost: C3K9IC - Podpora za dekarbonizacijo, produktivnost in konkurenčnost podjetij

Z namenom povečanja produktivnosti, konkurenčnosti in povečanja dodane vrednosti na zaposlenega se v skladu z Zakonom o spodbujanju investicij dodeljujejo spodbude na podlagi javnega razpisa za spodbujanje investicij in na podlagi neposredne vloge investitorjev za dodeljevanje investicijskih spodbud. Na nacionalni ravni je mogoče ugotoviti, da se največ investitorjev odloča za izvedbo začetnih investicij na območjih z višjo stopnjo gospodarske razvitosti. Z namenom spodbujanja čim bolj uravnoteženega razvoja regij in ob zavedanju, da podjetja na obmejnih problemskih območjih ne ustvarjajo dovolj akumulacije za nova vlaganja in zaposlujejo pretežno lokalno prebivalstvo, se investitorjem na obmejnih problemskih območjih v okviru ocenjevanja vlog dodeli večje število točk.

---

¹ Označevanje skladno s strukturo kot izhaja iz Priloge k predlogu izvedbenega sklepa Sveta o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Slovenijo (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10612-2021-ADD-1/sl/pdf>). C3K9IC: Razvojno področje 3: Pametna, trajnostna in vključujoča rast; Komponenta 9: Dvig produktivnosti, prijazno poslovno okolje za investitorje; Investicija C: Podpora za dekarbonizacijo, produktivnost in konkurenčnost podjetij.

Nosilec in izvajalec ukrepa na podlagi javnega razpisa je MGTŠ oz. SPIRIT Slovenija. Raven izvedbe je nacionalna.

Spodbuda v obliki dodatnih točk za obmejna problemska območja se zagotovi pri javnem razpisu in je opredeljena v preglednici Dodatne točke pri izboru v merilih javnih razpisov za ukrepe oz. aktivnosti s prednostno usmeritvijo na obmejna problemska območja.

Neposredne vloge za investicije v vrednosti nad 12 milijonov EUR v predelovalnih dejavnostih, 3 milijone EUR v storitvenih dejavnostih in 2 milijonov EUR v razvojno-raziskovalnih dejavnostih

Z namenom povečanja produktivnosti, konkurenčnosti in povečanja dodane vrednosti na zaposlenega se v skladu z Zakonom o spodbujanju investicij dodeljujejo spodbude na podlagi javnega razpisa za spodbujanje investicij in na podlagi neposredne vloge investitorjev za dodeljevanje investicijskih spodbud. Na nacionalni ravni je mogoče ugotoviti, da se največ investitorjev odloča za izvedbo začetnih investicij na območjih z višjo stopnjo gospodarske razvitosti. Z namenom spodbujanja čim bolj uravnoteženega razvoja regij in ob zavedanju, da podjetja na obmejnih problemskih območjih ne ustvarjajo dovolj akumulacije za nova vlaganja in zaposlujejo pretežno lokalno prebivalstvo, se investitorjem na obmejnih problemskih območjih v okviru ocenjevanja vlog dodeli večje število točk, kar vpliva na višino dodeljene spodbude.

Nosilec in izvajalec ukrepa na podlagi neposredne vloge je MGTŠ oz. SPIRIT Slovenija. Raven izvedbe je nacionalna.

Spodbuda v obliki dodatnih točk za obmejna problemska območja se zagotovi pri javnem razpisu in je opredeljena v preglednici Dodatne točke pri izboru v merilih javnih razpisov za ukrepe oz. aktivnosti s prednostno usmeritvijo na obmejna problemska območja.

4.3.4. Ukrep: Subvencije za zagon podjetij

Analiza stanja, izzivov:

Na OPO so gospodarski kazalniki zelo slabi. Visoka stopnja brezposelnosti, nizka raven podjetniške aktivnosti. V vseh tipih se občine spopadajo z gospodarskimi izzivi, predvsem nizkim številom poslovnih subjektov na 1000 prebivalcev. V Tipu 1 in Tipu 2 izstopajo še nizka vrednost BDV in nizka dohodnina na prebivalca, visoka stopnja brezposelnosti med mladimi in majhno število delovnih mest na število delovno aktivnega prebivalstva. V Tipih 3 in 4 se spopadajo z razvojnim izzivom nizkega števila poslovnih subjektov na 1000 prebivalcev.

Ukrep se je na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo in v Pomurju izkazal za uspešnega.

Namen in cilji:

Spodbujanje nastajanja in delovanja mladih podjetij in novih podjetniških podjetij z nepovratnimi viri (subvencije za začetno delovanje) v OPO. S tovrstno podporo se izboljšata poslovanje in realizacija razvojnih potencialov podjetij ter izboljša lastna konkurenčnost na domačih oz. tujih trgih. S tem se zniža stopnja umrljivosti podjetij v začetnem obdobju poslovanja. Zasleduje se razvoj podprtih podjetij in uspešen prenos idej podjetnih posameznikov in skupin v tržno uspešne projekte in ustvarjanje novih podjetij s potencialom rasti, s poudarkom na razvoju in komercializaciji proizvodov, procesov in storitev.

Cilj ukrepa so:

- Zagon novih podjetij in ponovni zagon podjetij;
- Nova delovna mesta in zaposlovanje;
- Zmanjšanje razvojnega zaostanka in spodbujanje konkurenčnosti gospodarstva.

Cilji javnih razpisov, doseženih po preteku treh let od odobritve bodo:

- uspešno poslovanje večine podprtih podjetij, ki zaposlujejo, ustvarjajo čisti prihodek od prodaje in poslujejo z dobičkom,
- vstop strateškega investitorja oziroma vlagateljev tveganega kapitala v nekaj podprtih podjetjih.

Pričakovani rezultati in učinki so:

- Število novoustanovljenih podjetij.
- Število na novo ustvarjenih delovnih mest v podjetjih.
- Zmanjšanje zaostanka neto dodane vrednosti na zaposlenega za slovenskim povprečjem.

Izvedba ukrepa je pomembna za vse tipe OPO.

Predmet, aktivnosti:

Sofinanciranje stroškov poslovanja podjetij (vsi stroški namenjeni zagonu, rasti in razvoju podjetja) in/ali drugih aktivnosti oz. stroškov skladno z uredbo o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči.

Upravičena aktivnost in strošek je tudi kritje rizikov in izvajanje ukrepa.

Izvajanje:

Ukrep se bo izvajal z javnimi razpisi za:

- Subvencije za zagon podjetij.

Nosilec in izvajalec ukrepa je MKRR oz. izvajalski instituciji SPS ali SRRS. Raven izvedbe je nacionalna oz. na OPO.

Izvedba ukrepa in podprtih projektov se lahko kombinira z različnimi nepovratnimi in povratnimi viri financiranja ter z vsebino drugih ukrepov programa.

Ciljne skupine:

- Mikro, mala, srednjevelika podjetja ter samostojni podjetniki, vključno z zadrugami in socialnimi podjetji.

Državna pomoč:

Ukrep predstavlja državno pomoč. Pred pričetkom izvajanja bo priglašena ustrezna shema državnih pomoči.

Izvajanje v okviru programa na OPO:

Ukrep je izrecno namenjen za problemska območja. Finančna sredstva oz. viri financiranja so opredeljeni v preglednici Finančna konstrukcija programa - finančna sredstva oz. viri financiranja za ukrepe oz. aktivnosti, ki so izrecno namenjeni za problemska območja.

4.3.5. Ukrep: Krediti za projekte podjetij

Analiza stanja, izzivov:

Na OPO so gospodarski kazalniki zelo slabi. V Tipu 1 in Tipu 2 izstopajo še nizka vrednost BDV in nizka dohodnina na prebivalca, visoka stopnja brezposelnosti med mladimi in majhno število delovnih mest na število delovno aktivnega prebivalstva. V Tipih 3 in 4 se spopadajo z razvojnim izzivom nizkega števila poslovnih subjektov na 1000 prebivalcev. Visoka stopnja brezposelnosti, nizka raven podjetniške aktivnosti. Podjetja imajo nizko dodano vrednost in velike težave s financiranjem poslovne dejavnosti. V letu 2018 je na OPO delovala dobra desetina slovenskih gospodarskih družb, v katerih je bila zaposlena tudi dobra desetina delavcev. Večinoma so izvozno usmerjene, saj so več kot polovico prihodkov ustvarili na tujem trgu. Dodana vrednost na zaposlenega v OPO je za 15 % nižja kot v notranjosti Slovenije oziroma v slovenskem povprečju, prav tako so plače na zaposlenega za okoli 10 % nižje.

Ukrep se je na tako na nacionalni ravni, kakor tudi na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo in v Pomurju izkazal za uspešnega.

Namen in cilji:

Namen ukrepa je neposredno zagotavljanje ugodnih virov financiranja MSP in velikim podjetjem, vključno z zadrugami in socialnimi podjetji.

Ukrep rešuje problem likvidnosti, dostopnosti do virov financiranja in zmanjšuje regionalne razlike v razvoju MSP in velikih podjetij. Poleg izboljšanja gospodarskih kazalnikov ukrep predvideva tudi prednostno financiranje projektov, ki so skladni s prednostnimi nalogami Evropske Unije, torej trajnostno naravnani (energetska in snovna učinkovitost, krepitev dobavnih verig) ter usmerjeni v avtomatizacijo in digitalizacijo. Spodbude bodo namenjene tudi zadrugam, kot ključnim deležnikom kratkih dobavnih verig, in socialnim podjetjem, ki s svojim delovanjem pripomorejo k inovativnemu reševanju socialnih, gospodarskih, okoljskih in družbenih problemov ter zagotavljajo delovna mesta in socialno vključenost ranljivih skupin.

Cilj ukrepa so:

- Ohranjanje delovnih mest ter ustvarjanje novih Zmanjšanje razvojnega zaostanka OPO in spodbujanje konkurenčnost gospodarstva,
- Uvedba novih tehnologij, produktov in storitev,
- Izboljšanje produktivnosti in konkurenčnega položaja podjetij,
- Prvenstveno razvoj že nekaj časa delujoči podjetij, vključno z zadrugami in socialnimi podjetji, na OPO,
- Prvenstveno spodbujanje avtomatizacije in digitalizacije procesov v podjetjih,
- Dvig trajnostno naravnanih dejavnosti podjetij s povečanjem energetske in snovne učinkovitosti, ter trajnostne mobilnosti podjetja,
- Krepitev konkurenčnega položaja podjetij preko povezovanja z drugimi člani v dobavni verigi, kar bo krepilo sodelovanje ter sinergije med njimi,
- Izboljšanje dostopa podjetij do ugodnih virov dolžniškega financiranja,
- Podpora investicijam, ki kombinirajo povratne in nepovratne vire za izvedbo projektov.

Pričakovani rezultati in učinki so:

- Število na novo ustvarjenih delovnih mest v podjetjih,
- Zmanjšanje zaostanka neto dodane vrednosti na zaposlenega za slovenskim povprečjem,
- Povečanje prihodkov iz dejavnosti podjetij,
- Zmanjšanje regionalnih razlik v razvitosti.

Izvedba ukrepa je pomembna za vse tipe OPO.

Predmet, aktivnosti:

- Sofinanciranje stroškov poslovanja podjetij,
- Investicije v nepremičnine (npr. nakup poslovnih zgradb/drugih poslovnih prostorov s pripadajočimi zemljišči, gradnja/adaptacija poslovnih zgradb/drugih poslovnih prostorov, urejanje poslovnih zemljišč),
- Oprema in druga opredmetena sredstva (npr. oprema, delovni stroji),
- Neopredmetena sredstva (npr. programska oprema, patenti, licence, blagovne znamke),
- Stroški obratnih sredstev, povezanih z izvedbo projekta (npr. administrativni strošek, strošek materiala, strošek zunanjih izvajalcev, stroški dela, stroški izobraževanj in svetovanj in drugi operativni stroški),
- Stroški poslovnih dokumentacij za izvedbo investicij oz. oblikovanje poslovnih strategij,
- Druge aktivnosti oz. stroški skladno z uredbo o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči.

Upravičena aktivnost in strošek je tudi kritje rizikov in izvajanje ukrepa.

Izvajanje:

Ukrep se bo izvajal z javnimi razpisi za:

- Mikrokredite (za manjše investicije),
- Razvojne kredite za projekte podjetij.

Nosilec in izvajalec ukrepa je MKRR, oz. izvajalski instituciji SRRS in SPS. Raven izvedbe je nacionalna oz. na OPO.

Izvedba ukrepa in podprtih projektov se lahko kombinira z različnimi nepovratnimi in povratnimi viri financiranja ter z vsebino drugih ukrepov programa.

Ciljne skupine:

Mikro, mala, srednja in velika podjetja, samostojni podjetniki, vključno z zadrugami in socialnimi podjetji.

Državna pomoč:

Ukrep predstavlja državno pomoč. Pred pričetkom izvajanja bo priglašena ustrezna shema državnih pomoči.

Izvajanje v okviru programa na OPO:

Finančna sredstva oz. viri financiranja so izrecno namenjeni za problemska območja pri sledečih aktivnostih ukrepa:

Mikrokrediti

Namen javnih razpisov za mikrokredite je izboljšanje dostopnosti do virov financiranja preko neposrednega zagotavljanja ugodnih virov financiranja MSP za projekte podjetij oz. financiranje rasti in razvoja, tekočega poslovanja in investicijskih vlaganj. Namenjeni so manjšim investicijam.

Cilji javnih razpisov za mikrokredite so:

- ohranitev delovnih mest,
- spodbujanje nastanka novih delovnih mest,
- spodbujanje konkurenčnosti gospodarstva posamezne regije.

Najvišji znesek kredita znaša 25.000 EUR.

Podrobnejše podprte aktivnosti, pogoji in merila bodo določeni v javnih razpisih.

Finančna sredstva oz. viri financiranja so opredeljeni v preglednici Finančna konstrukcija programa - finančna sredstva oz. viri financiranja za ukrepe oz. aktivnosti, ki so izrecno namenjeni za problemska območja.

Razvojni krediti za projekte podjetij

Namen javnih razpisov za ugodne razvojne kredite je reševanje problemov likvidnosti in dostopnosti do virov financiranja. Predvideno je prednostno financiranje projektov, ki so skladni s prednostnimi nalogami Evropske Unije, torej trajnostno naravnani (energetska in snovna učinkovitost, krepitev dobavnih verig) ter usmerjeni v avtomatizacijo in digitalizacijo.

Splošni cilji javnih razpisov za ugodne razvojne kredite so ohranjanje delovnih mest ter ustvarjanje novih in zmanjšanje razvojnega zaostanka OPO ter spodbujanje konkurenčnost gospodarstva.

Podrobnejše podporte aktivnosti, pogoji in merila bodo določeni v javnih razpisih.

Finančna sredstva oz. viri financiranja so opredeljeni v preglednici Finančna konstrukcija programa - finančna sredstva oz. viri financiranja za ukrepe oz. aktivnosti, ki so izrecno namenjeni za problemska območja.

Specifični cilj: Spodbujanje razvoja človeških virov

4.3.6. Ukrep: Projektno sofinanciranje vključevanja diplomantov v delo na razvojnih projektih podjetij

Analiza stanja, izzivov:

Pomanjkanje delovnih mest za diplomante v OPO in izseljevanje mladih. V Tipu 1 in Tipu 2 izstopajo visoka stopnja brezposelnosti med mladimi in majhno število delovnih mest na število delovno aktivnega prebivalstva.

Ukrep se je izvajal na območju Pomurja. Na OPO v Pomurju je registriranih 38,37 % vseh podjetij v Pomurju. Na območju OPO je 44,93% vseh brezposelnih mladih v regiji (od 15 do 29 let).

Namen in cilji:

Spodbujanje zaposlovanja diplomantov v podjetjih, ki delujejo na OPO.

Ukrep je namenjen podjetjem na območju izvajanja programa OPO in bo sofinanciral delo diplomantov (nepovratna sredstva) visokošolskega, univerzitetnega in podiplomskega študija, ki bodo v obliki projektno naravnane dela v podjetjih na OPO, pomagali pri razvoju inovativnih izdelkov, procesov in storitev, s katerimi želi določeno podjetje priti na trg in s čimer želi izboljšati učinkovitost in dobičkonosnost svojega poslovanja. Diplomant ima lahko prijavljeno stalno prebivališče tudi izven območja OPO, vendar mora delo opravljati na lokaciji podjetja v OPO.

Cilj ukrepa so:

- Povečanje deleža zaposlovanja diplomantov visokošolskega, univerzitetnega in podiplomskega študija v podjetjih na OPO,
- Ustvarjanje razmer za trajno vključevanje izobraženih prebivalcev živečih v OPO v domača podjetja.

Izvedba ukrepa je pomembna za vse tipe OPO, prednostno za tip 1 in tip 2.

Predmet, aktivnosti:

Sofinanciranje projektnega dela diplomantov (nepovratna sredstva) visokošolskega, univerzitetnega in podiplomskega študija in/ali drugih aktivnosti oz. stroškov skladno z uredbo o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči.

Upravičena aktivnost in strošek je tudi kritje rizikov in izvajanje ukrepa.

Izvajanje:

Javni razpis za podjetja in javni poziv za diplomante.

Nosilec ukrepa je MKRR, izvajalci MKRR in RRA-ji. Raven izvedbe je nacionalna in regionalna.

Ciljne skupine:

Podjetja, diplomanti.

Državna pomoč:

Ukrep predstavlja državno pomoč. Pred pričetkom izvajanja bo priglašena ustrezna shema državnih pomoči.

Izvajanje v okviru programa na OPO:

Ukrep je izrecno namenjen za problemska območja. Finančna sredstva oz. viri financiranja so opredeljeni v preglednici Finančna konstrukcija programa - finančna sredstva oz. viri financiranja za ukrepe oz. aktivnosti, ki so izrecno namenjeni za problemska območja.

Specifični cilj: Spodbujanje socialnega podjetništva in združništva

4.3.7. Ukrep: Spodbujanje socialnega podjetništva v OPO

Analiza stanja, izzivov:

Pomanjkanje delovnih mest za diplomante v OPO, potreba po razvoju novih proizvodov/storitev/poslovnih modelov.

V Sloveniji je trenutno registriranih 264 socialnih podjetji, delež le-teh s sedežem v OPO je 19,34 %, in sicer ima v OPO sedež registriranih 51 socialnih podjetij v 49 občinah, ki sodijo na izbrano področje. Največji delež registriranih socialnih podjetij je večjih mestnih občinah tj. Mariboru, Ljubljani in Murski Soboti in tudi v Ormožu. (Evidenca socialnih podjetij, MGTŠ) Večina socialnih podjetij je mikro oziroma malih podjetij.

Socialna podjetja storitve in proizvode v prvi vrsti namenjajo uporabnikom v lokalnih okoljih (Analizi stanja na področju socialne ekonomije, 2018) posledično so tudi vezani na podporo lokalni izmenjavi dobrin in kratkim dobavnim verigam, predvsem iz ekoloških, socialnih in ekonomskih razlogov. Zakon o socialnem podjetništvu (ZSocP-A) omogoča povezanost socialnih podjetji s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi oziroma občinami predvsem z vključevanjem v lokalni razvoj. Socialna podjetja imajo tako velik potencial na področju zagotavljanja storitev v lokalnem okolju, hkrati pa imajo tudi potencial pri vključevanju mladih in ranljivih ciljnih skupin na trgu dela v dejavnosti socialnega podjetništva.

Pomembnejša področja na katerih lahko socialna podjetja bistveno prispevajo k izboljšanju kazalnikov gospodarskega stanja so turizem, krožno gospodarstvo in razvoj podeželja. Socialna podjetja in tudi zadruge omogočajo alternativne in trajnostne rešitve pri oblikovanju turističnih produktov. Njihova dejavnost namreč omogoča ohranjanje in ustvarjanje drugih dejavnosti in s tem oživlja propadajoča in demografsko prazna območja. Posledično pozitivno vplivajo na razvoj območja, kjer delujejo glede na storitve, ki jih ponujajo so tudi neločljivo povezan tudi z lokalno samooskrbo in ekološkim kmetovanjem ter tako pozitivno vplivajo na razvoj podeželja.

Namen in cilji:

Spodbuditi in podpreti socialno podjetniško dejavnost in ustanavljanje socialnih podjetji ter posledično povečanje zaposlenosti v sektorju, kar bo prispevalo k razvoju podjetniških zamisli in družbenih inovacij. Hkrati bo zaradi specifičnosti socialnih podjetji in zadrug, ki so usmerjena k družbenim učinkom ta ukrep okrepil družbeno solidarnost in kohezijo, spodbujal sodelovanje ljudi in prostovoljsko delo, ter naslovil preče lokalne probleme OPO, predvsem na socialnem, gospodarskem in okoljskem področju. Z razvojem in podporo socialnemu podjetništvu in združništvu v OPO bomo zagotovili dodatno ponudbo proizvodov in storitev, tudi v javnem interesu, , zagotavljati nova in dodatna trajnostna delovna mesta ter socialno integracijo in poklicno reintegracijo najbolj ranljivih skupin ljudi na trgu dela, prdvsem mladih.

Cilj ukrepa so:

- povečati socialno podjetniško dejavnost v OPO,
- povečati socialno vključenost in zaposlenost prebivalstva, oblikovanje nabora lokalnih potreb v OPO, ki jih lahko naslovijo socialna podjetja,
- spodbuditi k ustanavljanju trajnostno naravnanih socialnih podjetij,
- spodbujanje družbenih inovacij,
- promocija socialnega podjetništva,
- spodbujanje podporenega okolja ter sodelovanja socialnih podjetji z oblikovalci lokalnih in regionalnih politik.

Pričakovani rezultati in učinki so:

- Število novih inovativnih storitev ali blaga,
- Število podprtih socialnih podjetji in zadrug,
- Število novih poslovnih modelov,
- Število novih zaposlitev.

Izvedba ukrepa je pomembna za vse tipe OPO.

Predmet, aktivnosti:

- Izvedba projektov z vplivom na novo zaposlovanje v OPO ter razvoj družbenih inovacij za naslavljanje potreb lokalnega okolja.

Izvajanje:

Javni razpisi s področja socialnega podjetništva.

Nosilec ukrepa je MGTŠ. Raven izvedbe je nacionalna oziroma regionalna.

Ciljne skupine:

Subjekti socialne ekonomije.

Državna pomoč:

Ukrep predstavlja državno pomoč.

Izvajanje v okviru programa na OPO:

Finančna sredstva oz. viri financiranja so opredeljeni v preglednici Finančna konstrukcija programa - finančna sredstva oz. viri financiranja za ukrepe oz. aktivnosti, ki so izrecno namenjeni za problemska območja.

Specifični cilj: Podporno okolje za podjetništvo in promocija OPO za spodbujanje gospodarskega razvoja

4.3.8. Ukrepi: Izgradnja in širitev poslovnih con ter inkubatorjev

Analiza stanja, izzivov:

Za OPO je značilno, da je razpoložljivost (površina, zasedenost, opremljenost) primerljiva z območji, ki niso del OPO. Vseeno se nekatere občine srečujejo s pomanjkanjem ustrezno opremljenih površin za gospodarsko dejavnost. Slovenija mora za zmanjševanje razlik v razvitosti med regijami le-tem zagotavljati ustrezne infrastrukturne pogoje, poleg temeljne (okoljske) infrastrukture tudi poslovno infrastrukturo (kot so izgradnja poslovnih con in inkubatorjev), ki podjetjem v regijah (še zlasti tistim, ki so manj razvite oziroma razvojno zaostajajo) omogočajo pogoje za njihovo delovanje in širitev na eni strani in na drugi strani zagotavljajo zaposlenost in poseljenost, še zlasti v problematikah območjih Slovenije.

Namen in cilji:

Namen javnega razpisa je opremljanje poslovnih con za znane investitorje na OPO ter izgradnja novih ali razširitev obstoječih inkubatorjev, s čimer se bodo vzpostavile nove opremljene uporabne površine EPC oziroma inkubatorjev, namenjene izvajanju podjetniške dejavnosti in s tem zagotovili pogoji za razvoj in rast podjetij, ki gradijo podjetniško skupnost in krepijo verigo vrednosti na svojem področju, hkrati pa so pomembni zaposlovalci na regionalni in državni ravni.

Namen javnega razpisa je občinam omogočiti infrastrukturne ureditve, dograditve ali razširitve ekonomsko-poslovnih con in s tem zagotoviti pogoje za razvoj in rast podjetij, ki beležijo visoko rast, gradijo podjetniško skupnost in krepijo verigo vrednosti na svojem področju, hkrati pa so pomembni zaposlovalci na lokalni in regionalni ravni. S tem ukrepom privabljamo podjetja iz drugih delov Slovenije in tujine ter rešujemo prostorsko stisko lokalnih podjetij.

Ekonomsko poslovna infrastruktura je potreben, a ne zadosten pogoj za delovanje podjetij. Glede na to, da uradni statistični podatki o ustvarjeni BDP na prebivalca v standardih kupne moči po posameznih občinah niso dosegljivi, učinkov poslovnih con na gospodarski razvoj posamezne občine ni mogoče meriti, lahko pa v kumulativni ugotovljamo, da imajo poslovne cone pozitivni razvojni učinek na gospodarski razvoj posamezne regije, predvsem tiste manj razvite. Kljub številnim poslovnim conam v Republiki Sloveniji so investicije v le-te še vedno upravičene tam, kjer je za to izkazan jasen interes.

Cilj ukrepa so:

- Prispevati k hitrejšemu razvoju gospodarstva na regionalni in državni ravni,
- povečanje dodane vrednosti mikro, malih in srednje velikih podjetij (v nadaljevanju MSP),
- povečanje zaposlovanja v podjetjih na območju investicije.

Pričakovani rezultati in učinki so:

- Število podprtih investicijskih projektov za ekonomsko - poslovno infrastrukturo,
- površina urejene / dograjene / razširjene ekonomsko - poslovne cone (v ha).
- Število novo ustvarjenih delovnih mest na območju ekonomsko - poslovne cone v roku dveh let od Zaključka operacije / povečanje zaposlenosti v podprtih podjetjih,
- Zasedenost površin urejene / dograjene / razširjene ekonomsko-poslovne cone s podjetniškimi dejavnostmi.

Izvedba ukrepa je pomembna za vse tipe 1, 2, 3 in 4. V odvisnosti od razpoložljivih sredstev se predlaga koncentracija na tip 1 in 2 oz. prednostna obravnava tipa 1 in 2.

Predmet, aktivnosti:

Predmet ukropa je sofinanciranje izgradnje ali razširitve ekonomsko poslovnih con oziroma inkubatorjev.

Izvajajo se aktivnosti Gradnje, nakupa zemljišč in druge aktivnosti za doseganje namena ukrepa.

Izvajanje:

Javni razpis. Nosilec in izvajalec ukrepa je MKRR. Raven izvedbe je nacionalna, regionalna.

V preteklosti je bilo financirano že veliko poslovnih con v preostalih delih Slovenije, kar lahko vpliva na zasedenost novih con v OPO.

Ciljne skupine:

Občine, podjetja v poslovnih conah.

Državna pomoč:

Ukrep lahko predstavlja državno pomoč. V kolikor ukrep predstavlja državno pomoč, bo pred pričetkom izvajanja priglašena ustrezna shema državnih pomoči.

Izvajanje v okviru programa na OPO:

Ukrep je izrecno namenjen za problemska območja. inanačna sredstva oz. viri financiranja so opredeljeni v preglednici Finančna konstrukcija programa - finančna sredstva oz. viri financiranja za ukrepe oz. aktivnosti, ki so izrecno namenjeni za problemska območja.

4.3.9. Ukrep: Zagotavljanje inovativnih ekosistemov ekonomsko-poslovne infrastrukture v okviru Načrta za okrevanje in odpornost: C3K9ID²

Analiza stanja, izzivov:

Za OPO je značilno, da je razpoložljivost (površina, zasedenost, opremljenost) primerljiva z območji, ki niso del OPO. Vseeno se nekatere občine srečujejo s pomanjkanjem ustrezno opremljenih površin za gospodarsko dejavnost. Po podatkih študije "Metodologija za popis poslovnih con in subjektov inovativnega okolja na območju Slovenije", je v Sloveniji skupaj 653 poslovnih con, v obdobju 2007-2013 in 2014-2020 je bilo s strani sredstev EU s strani MGRT podprtih skupaj 94 operacij izgradnje oziroma širitve poslovnih con oziroma 14,4 %. Od skupaj 94 podprtih operacij, je potrebno opozoriti, da je kar 28 operacij takih kjer gre za izgradnjo in širitev poslovne cone (torej takih poslovnih con, ki so pridobile EU sredstva za izgradnjo in širitev je kar 14 poslovnih con). Problematika, ki je s tem povezana je številčnost poslovnih con, njihova majhna velikost, nepovezanost med njimi, premajhna poznanost in posledično privlačnost za morebitne tuje investitorje.

Gospodarska struktura poslovnih con je različna, ponekod precej heterogena, drugje pa precej specializirana npr. na Gorenjskem (mesto Kranj) je značilnost podjetij v poslovnih conah, da so izrazito usmerjena na področje IKT, na zahodu – v Goriški regiji (Ajdovščina) je izrazita usmerjenost na področje letalske industrije in biotech, na vzhodu (mesto Maribor) avtomobilske industrije.

Po nedavnih ugotovitvah je enotno upravljanje poslovnih con vzpostavljeno zgolj v redkih primerih (skupno trženje, upravljanje komunalnih storitev,...). Pozitivni primeri so bili cone Tezno in Komenda, deloma cone Dolenja vas, SIOC Murska Sobota in Logatec, kjer so zelo aktivne občine. Le v Pomurju so občine pri privabljanju NTI sodelovale z regionalno razvojno agencijo. Podoben okvir sodelovanja je vzpostavljen v Beli krajini (RIC Bela krajina). Posledično analizirane cone niso imele strategije razvoja in upravljanja posamezne poslovne cone. Med conami v isti občini/regiji tudi ni bilo sodelovanja (Črnomelj, Maribor, Drnovo, Jesenice). Nekatere občine so imele slab pregled nad stanjem v njihovih conah, saj niso poznale stanja v posamezni poslovni con oziroma v območju za obrtno-industrijsko dejavnost.

Namen in cilji:

---

² Označevanje skladno s strukturo kot izhaja iz Priloge k predlogu izvedbenega sklepa Sveta o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Slovenijo (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10612-2021-ADD-1/sl/pdf>). C3K9ID: Razvojno področje 3: Pametna, trajnostna in vključujoča rast; Komponenta 9: Dvig produktivnosti, prijazno poslovno okolje za investitorje; Investicija D: Zagotavljanje inovativnih ekosistemov ekonomsko-poslovne infrastrukture

Poglavitni namen je s sredstvi NOO spodbujati nadaljno specializacijo ekonomsko poslovne infrastrukture in oblikovanje ekosistemov, ki bodo prispevali k povečevanju produktivnosti, konkurenčnosti in zelenemu ter digitalnemu prehodu. Poudarek bo torej na širitvi obstoječih poslovnih con, ki imajo primerjalne in konkurenčne prednosti, vzpostavitev novih pa tam, kjer bo izkazan poslovni interes oziroma kjer bo tovrstna investicija v poslovno inovacijsko infrastrukturo omogočila pogoje za nove, večje domače, predvsem pa tuje investitorje. Namen ukrepa je zagotavljanje inovativnih ekosistemov ekonomsko-poslovne infrastrukture je podpora vlaganjem v inovativne ekosisteme ekonomsko-poslovne infrastrukture (EPI), ki bodo pomenila specializacijo EPI, ustvarjanje ekosistemov podjetij z visoko dodano vrednostjo, ustvarjanje industrijske simbioze ter razvojno transformacijo degradiranih območij v ekonomsko-poslovno infrastrukturo.

Z izboljšanim upravljanjem tovrstnih poslovno-inovacijskih ekosistemov oz. poslovnih con bomo dosegli boljšo zasedenost poslovnih con (nekatera delujejo zelo dobro in so tudi dobro zasedena), povežali oz. izboljšali sodelovanje med manjšimi, razpršenimi ponudniki, izboljšali ponudbo storitev podjetjem v coni, povečali prepoznavnost in privlačnost tako za domače kot tuje investitorje ter s tem spodbudili pritek tujih neposrednih investicij, ki jih v Sloveniji primanjkuje. Tuji investitorji namreč želijo jasen pregled ponudbe, možnosti sodelovanja, investiranja, z izboljšanim upravljanjem poslovnih con se bo povečala tudi njihova privlačnost. Podjetja, ki že delujejo v teh conah, pa bodo spodbujena k medsebojnemu sodelovanju, v smislu večje učinkovitosti in izkoriščenosti prostora, zmanjševanja odpadkov, večji energetski in snovni učinkovitosti, itd. kar bo prispevalo h krožnemu gospodarstvu. V Sloveniji imamo nekaj primerov upravljanja poslovnih con – ki pa se glede na njihove značilnosti razlikujejo, zato je osnovni namen oblikovati pilotne modele upravljanja glede na njihove značilnosti in jih nato vpeljati v druge, po strukturi in načinu delovanja, poslovne cone.

V okviru ukrepa bo podprta vzpostavitev pilotnega projekta na področju upravljanja EPI. Izboljšano upravljanje bo pomenilo večjo učinkovitost EPI, boljši nastop podjetij na trgu, zagotavljanje ažurnih podatkov o investicijskih priložnostih, poslovnih conah in strukturi poslovnega okolja ter pretočnost informacij iz regionalnega na državni nivo in obratno.

Cilj ukrepa je transformacija podpornega okolja v smeri zagotovitve inovativne infrastrukture, pilotnega modela upravljanja le-te v smeri doseganja ciljev večje produktivnosti, konkurenčnosti, krepitve lokalnih verig vrednosti ter zelenega in digitalnega prehoda.

Pričakovani rezultati in učinki so:

- 14 inovativnih ekosistemov EPI
- vzpostavitev pilotnega projekta na področju upravljanja EPI.

Rezultati in učinki ter njihovi kazalniki bodo podrobneje opredeljeni na ravni razpisa.

Izvedba ukrepa je pomembna za vse tipe OPO.

Predmet, aktivnosti:

Z ukrepom bomo podpirali le tista vlaganja v inovativne ekosisteme ekonomske-poslovne infrastrukture oz. le tiste investicije v ekonomsko-poslovno infrastrukturo, ki bodo pomenile specializacijo ekonomsko-poslovne infrastrukture, z namenom doseganja ciljev Strategije pametne specializacije (krepitev konkurenčnosti gospodarstva s krepitvijo njegove inovacijske sposobnosti), z namenom ustvarjanja ekosistemov podjetij z visoko dodano vrednostjo ter z namenom ustvarjanja industrijske simbioze, razvojne transformacije degradiranih območij v ekonomsko-poslovno infrastrukturo. Na ta način bomo ustvarjali pogoje za pospešitev krožnega gospodarstva, povezovali znanje za razvoj visokotehnoloških produktov, produktov z visoko dodano vrednostjo, s posebnim poudarkom na digitalizaciji in uporabi naravnih virov, kot je na primer les.

Prizadevali si bomo, da bomo v čim večji meri sanirali, opolnomočili funkcionalno degradirana območja, gospodarske oziroma industrijske rabe. Z investicijami v Ekonomsko poslovno infrastrukturo bomo zahtevali od upravičencev (občine), da vključijo vsaj 40% podjetij, MSP, s področja IKT oziroma podjetij, ki nudijo IKT storitve na trgu ali proizvajajo proizvode IKT, bodisi samostojno, bodisi preko vključenosti v lokalne ali mednarodne verige vrednosti oziroma v clustre ali druge oblike povezovanja. Hkrati bodo upravičenci zavezani, da tudi podjetjem, v ekonomsko poslovni coni zagotavljajo ustrezno IKT omrežje in storitve v podporo njihovem delovanju in medsebojnemu povezovanju ter sodelovanju, s tem zagotavljanju digitalne simbioze. Pri projektu, ki se navezuje na izboljšanje upravljanja ekonomsko poslovne infrastrukture, je obvezen rezultat projekta vzpostavitev digitalne platforme za upravljanje.

V okviru ukrepa vzpostavitve upravljanja ekonomsko-poslovne infrastrukture bomo pripravili strokovne podlage za upravljanje poslovnih con, z raziskavo podjetij, ki so v poslovnih conah ter z oblikovanjem modelov upravljanja poslovnih con, oblikovanje IT platforme za upravljanje poslovnih con ter uvedli pilotni projekt upravljanja poslovnih con za preveritev in korekcijo poslovnih modelov. Na tej podlagi bo mogoče uvesti modele upravljanja poslovnih con, na način, da bo samovzdržen.

Izvajanje:

Nacionalni javni razpis z najmanj 10% utežjo pri merilih javnega razpisa za projekte iz obmejnih problemskih območij. Nosilec in izvajalec ukrepa je MKRR. Raven izvedbe je nacionalna, regionalna.

Ciljne skupine:

Občine, podjetja v poslovnih conah, regionalne razvojne agencije.

Državna pomoč:

Ukrep lahko predstavlja državno pomoč. V kolikor ukrep predstavlja državno pomoč, bo pred pričetkom izvajanja priglašena ustrezna shema državnih pomoči.

Izvajanje v okviru programa na OPO:

Ukrep je z dodatnimi točkami pri izboru v merilih javnih razpisov prednostno usmerjen na obmejna problemska območja. Spodbuda v obliki dodatnih točk za obmejna problemska območja se zagotovi pri javnem razpisu in je opredeljena v preglednici Dodatne točke pri izboru v merilih javnih razpisov za ukrepe oz. aktivnosti s prednostno usmeritvijo na obmejna problemska območja.

4.3.10. Ukrep: Promocija obmejnih problemskih območij

Analiza stanja, izzivov:

Za OPO je značilno, da so zaradi obmejnosti (perifernosti) manj zanimiva za gospodarstvo, kakor tudi za ljudi (lokalno prebivalstvo, prebivalstvo izven regije). Zato je pomembna promocija OPO z namenom privabljanja investitorjev ter spodbujanja turizma.

Namen in cilji:

Namen ukrepa je promocija obmejnih problemskih območij, in sicer regije, regijske turistične ponudbe, poslovnih priložnosti in ključnih znamenitosti.

Cilj ukrepa so:

- Privabljanje tujih in domačih investitorjev.
- Privabljanje turistov.

Pričakovani rezultati in učinki so:

- Število promocijskih aktivnosti.
- Število nočitev.

Izvedba ukrepa je pomembna za vse tipe OPO.

Predmet, aktivnosti:

V okviru izvedbe projekta se bodo izvajale:

- aktivnosti za privabljanje tujih in domačih investitorjev,
- aktivnosti za privabljanje turistov,
- aktivnosti za promocijo zagotavljanja in vračanja potrebnih kadrov na območje,
- druge s promocijo obmejnih problemskih območij povezane aktivnosti in
- preverjanje aktualnega stanja in dopolnjevanje načrta aktivnosti za izvajanje promocije.

Izvajala se bo promocija programov problemskega območja. Uporaba komunikacijskih kanalov. K investiranju v območje pa se želi pritegniti tudi podjetnike od drugod, zato je potrebna tudi vključitev OPO v promocijo same regije/območja. Pomemben del je tudi promocija turističnih potencialov OPO. To zahteva sodelovanje s STO in drugimi organizacijami podpornega sistema na področju turizma. RRA aktivnosti izvaja kot izvajalec splošnih razvojnih nalog v regiji in koordinator regijske razvojne

mreže. Za izvedbo aktivnosti bodo sofinancirani stroški dela, storitev in materiala, ter drugi stroški za izvedbo namen ukrepa. Upravičena aktivnost in strošek je tudi kritje rizikov.

Izvajanje:

Nosilec ukrepa je MKRR, izvajalci so RRA-ji. Raven izvedbe je nacionalna, regionalna.

Ciljne skupine:

Mikro, mala, srednja in velika podjetja, turisti ter prebivalci.

Državna pomoč:

Ukrep lahko predstavlja državno pomoč. V kolikor ukrep predstavlja državno pomoč, bo pred pričetkom izvajanja priglašena ustrezna shema državnih pomoči.

Izvajanje v okviru programa na OPO:

Ukrep je izrecno namenjen za problemska območja. Finančna sredstva oz. viri financiranja so opredeljeni v preglednici Finančna konstrukcija programa - finančna sredstva oz. viri financiranja za ukrepe oz. aktivnosti, ki so izrecno namenjeni za problemska območja.

Specifični cilj: Spodbujanje razvoja turizma

4.3.11. Ukrep: Izgradnja javne turistične infrastrukture

Analiza stanja, izzivov:

Turizem predstavlja eno ključnih konkurenčnih prednosti in je generator razvoja na OPO. Po eni strani imamo občine v OPO, ki so turistično zelo razvite, po drugi strani pa je turizem za številne občine v OPO še vedno priložnost za razvoj (neizkoriščen potencial). Za razvoj turizma v OPO sta pomembni predvsem naravna in kulturna dediščina ter seveda sistematičen in celovit pristop k razvoju turizma skladno z načeli trajnosti. Na teh območjih je veliko naravnih danosti za razvoj turizma ter povezanih gospodarskih dejavnosti ter s tem možnosti za ohranjanje poselitve teh območij in njihovo revitalizacijo, vendar področje spodbujanja izgradnje turistične infrastrukture sistemsko ni dovolj dobro podprto.

Konkurenčnost turističnih destinacij, zasebnih ponudnikov turističnih nastanitvenih objektov ter dodatne turistične ponudbe je v veliki meri odvisna od urejenosti, ustreznosti, varnosti in kakovosti javnih turistične infrastrukture. Celostno doživetje turistov in njihovo vrednotenje kakovosti destinacije in njenih posameznih deležnikov je namreč odvisno od delovanja vseh funkcij destinacije. Navedeni objekti in površine javne in skupne turistične infrastrukture v turističnih destinacijah na ravni lokalnih skupnosti v veliki meri niso urejeni ali so pomanjkljivi in ne dosegajo kakovostne ravni in trajnostne naravnosti.

Namen in cilji:

Namen ukrepa je krepitev trajnostnega razvoja javne in skupne turistične infrastrukture in naravnih znamenitosti v turističnih destinacijah, dvig kakovosti in s tem konkurenčnosti destinacij in njenih deležnikov, višjo kakovost doživetij turistov, dvig dodane vrednosti v turizmu ter izboljšanje kakovosti bivanja domačega prebivalstva in sprejemljivost turizma za lokalno okolje in vključenost domačega prebivalstva v koristi od turizma.

Cilji ukrepa so trajnostno preoblikovanje manjkajoče javne turistične infrastrukture z vlaganji v obnovo in izgradnjo javne turistične infrastrukture ter izboljšanje funkcionalnosti, varnosti in kakovosti javne turistične infrastrukture in dviga kakovosti storitev in doživetij turistov.

Prednostno se izvedejo investicije z namenom promocije zelenega turizma, torej aktivacije razvojnih potencialov, ki jih predstavljajo območja varstva narave, kulturne dediščine ter oblikovanje povezovanje ponudnikov tovrstnih turističnih storitev.

Pričakovani merljivi učinki in rezultati so:

- Število zgrajenih, obnovljenih in dograjenih objektov javne turistične infrastrukture;
- Površina zgrajenih, obnovljenih in dograjenih objektov javne turistične infrastrukture;
- Število nočitev turistov;
- Drugi učinki in rezultati.

Izvedba ukrepa je pomembna za vse tipe OPO.

Predmet, aktivnosti:

Predmet ukrepa je sofinanciranje vlaganj v izgradnjo, obnovo ali širitev sledeče javne turistične infrastrukture:

- doživljajski parki,
- razgledni stolpi ter ploščadi,
- sprehajalne poti, tematske poti, dostopne poti do turističnih znamenitosti,
- plaže in obale morja, rek, jezer, ribnikov in drugih vodnih površin,
- postajališča za avtomobile,
- ureditev parkirnih površin ob znamenitostih,
- informacijske in označevalne table,
- naravna dediščina – valorizirana v turizmu,
- kulturna dediščina – valorizirana v turizmu.

Izvajale so bodo sledeče projektne aktivnosti:

- Nakup nepremičnin,
- Spremembe namembnosti prostorov objektov,
- Projektna in investicijska dokumentacija,
- Gradbeno-obrtniško-instalacijska dela ter strokovni nadzor gradnje,
- Nakup, najem ter zakup opreme in drugih opredmetenih ter neopredmetenih osnovnih sredstev,
- Transport, montaža in zagon opreme,
- Priprava vizije razvoja,
- Upravljanje oz. ureditev prenosa v upravljanje ter načrt upravljanja dejavnosti,
- Druge aktivnosti za izvedbo projekta v javnem interesu,

Upravičena aktivnost in strošek je tudi kritje rizikov in izvajanje ukrepa.

Podrobnejše podprte aktivnosti, pogoji in merila bodo določeni ob pričetku izvajanja.

Izvajanje:

Javni razpisi ali javni pozivi.

Nosilci ukrepa: MKRR, MGTŠ in SRRS.

Izvedba ukrepa in podprtih projektov se lahko kombinira z različnimi nepovratnimi in povratnimi viri financiranja ter z vsebino drugih ukrepov programa.

Ciljne skupine:

Prebivalci, turisti.

Končni prejemniki (upravičenci): Občine, subjekti javnega prava.

Državna pomoč:

Ukrep ne predstavlja državne pomoči.

Izvajanje v okviru programa na OPO:

Ukrep je izrecno namenjen za problemska območja. Finančna sredstva oz. viri financiranja so opredeljeni v preglednici Finančna konstrukcija programa - finančna sredstva oz. viri financiranja za ukrepe oz. aktivnosti, ki so izrecno namenjeni za problemska območja.

4.3.12. Ukrep: Spodbujanje razvoja zasebnih turističnih nastanitev višje dodane vrednosti

Analiza stanja, izzivov:

Turizem predstavlja eno ključnih konkurenčnih prednosti in je generator razvoja na OPO. Po eni strani imamo občine v OPO, ki so turistično zelo razvite (Slika 2), po drugi strani pa je turizem za številne

občine v OPO še vedno priložnost za razvoj (neizkoriščen potencial). Za razvoj turizma v OPO sta pomembni predvsem naravna in kulturna dediščina ter seveda sistematičen in celovit pristop k razvoju turizma skladno z načeli trajnosti.

Potrebno je spodbujati investicije v turistične nastanitve višje dodane vrednosti (3 zvezdične objekte z dodatno turistično ponudbo), saj že več let ni bilo večjih vlaganj v turistično infrastrukturo.

Namen in cilji:

Spodbuditi turistične ponudnike k inovativnemu in trajnostnemu pristopu pri oblikovanju turističnih produktov/storitev višje dodane vrednosti, pomagati pri trženju in promociji ter sofinancirati izgradnjo manjkajoče turistične infrastrukture. Pri tem sledimo sloganu: zelena, varna, aktivna, zdrava Slovenija. Zato je pomembna tudi promocija zelenega turizma, torej aktivacija razvojnih potencialov, ki jih predstavljajo območja varstva narave ter oblikovanje povezovanje ponudnikov tovrstnih turističnih storitev.

Cilj ukrepa so:

- Izboljšanja konkurenčnost turističnih destinacij in ponudnikov
- Privabljanje turistov
- Povezovanje turističnih ponudnikov
- Gospodarski razvoj območja
- Ustrezno bivalno okolje za prebivalstvo ter privlačnost za turiste (ustrezno sobivanje)
- Učinkovito upravljanje s kadri in dvig kompetenc zaposlenih v gostinstvu in turizmu.

Pričakovani rezultati in učinki so:

- Višja turistična potrošnja
- Višje število turističnih prenočitev
- Povečanje števila obiskovalcev
- Turistične nastanitve višje dodane vrednosti

Izvedba ukrepa je pomembna za vse tipe OPO.

Predmet, aktivnosti:

Investicije v turistične namestitve višje kakovosti:

- GOI dela
- Energetske obnove objektov in snovna učinkovitost
- Oprema
- Podporne storitve, promocija.
- Usposabljanja in/ali
- druge aktivnosti skladno z uredbo o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči.

Upravičena aktivnost in strošek je tudi kritje rizikov in izvajanje ukrepa.

Izvajanje:

Ukrep se bo izvajal z javnimi razpisom za Investicije v turistične namestitve višje kakovosti.

Nosilci ukrepa je MKRR DRR. Raven izvedbe je nacionalna, regionalna.

Izvedba ukrepa in podprtih projektov se lahko kombinira z različnimi nepovratnimi in povratnimi viri financiranja ter z vsebino drugih ukrepov programa.

Ciljne skupine:

Fizične in pravne osebe (sobodajalci), ki delujejo na področju turizma.

Državna pomoč:

Ukrep predstavlja državno pomoč. Pred izvedbo bo priglášena ustrezna shema državne pomoči.

Izvajanje v okviru programa na OPO:

Ukrep je izrecno namenjen za problemska območja. Finančna sredstva oz. viri financiranja so opredeljeni v preglednici Finančna konstrukcija programa - finančna sredstva oz. viri financiranja za ukrepe oz. aktivnosti, ki so izrecno namenjeni za problemska območja.

SPLOŠNI CILJ: IZBOLJŠANJE DEMOGRAFSKEGA STANJA

4.3.13. Ukrep: Revitalizacija objektov javne infrastrukture

Analiza stanja, izzivov:

Razvoj mest in /drugih naselij različnih stopenj pomembnosti (policentrični razvoj), prek katerega naj bi se izboljšala tudi dostopnost do storitev za vse prebivalce Slovenije, se ni udeležil v zeleni smeri. Iz poročil o prostorskem razvoju izhaja, da sta se okrepila predvsem vloga in položaj Ljubljane, številna regionalna središča pa niso postala močna žarišča razvoja svojih regionalnih območij. Pri tem so največ posledic tudi z vidika dostopnosti do storitev čutila redko poseljena, demografsko starejša in slabo prometno dostopna območja, ki so postala še manj ekonomsko zanimiva, delovno aktivno prebivalstvo jih je zapuščalo, kar se je izrazilo v dodatnem slabšanju njihovega demografskega potenciala, slabšanju opremljenosti z oskrbnimi (in storitvenimi) dejavnostmi in zmanjševanju dostopnosti s sredstvi javnega prevoza (Raziskava Dostopnost do storitev splošnega pomena, Računsko sodišče RS).

Stara naselbinska in vaška jedra, ki so bila v preteklosti pomembno funkcijsko središče številnih ali večine potrebnih dejavnosti za lokalno prebivalstvo so z ekonomskimi in demografskimi spremembami vedno bolj izgubljala na pomenu. Naselbinska in vaška jedra so v funkcionalnem smislu propadla, stara prepoznavnost naselij, njenih silhuet se je s propadanjem objektov v strnjjenih jedrih izgubila. V mestnih jedrih se znižuje raven vseh vrst oskrbnih in storitvenih dejavnosti za prebivalce zaradi hitrejšega razvoja mestnih obrobij, kamor se oskrbne in storitvene dejavnosti selijo. Objekti so podvrženi propadanju zaradi njihove neuporabe ali neustrezne namenske rabe.

Zapuščeni, delno zapuščeni in nevzdrževani objekti pomenijo funkcionalno degradacijo prostora tudi v razvrednotenih območjih, ki mu je zaradi neprimerne ali opuščene rabe znižana gospodarska, socialna, okoljska ali vizualna vrednost ali vrednost po merilih varstva kulturne dediščine in je potrebno prenove. Veliko razvrednotenih območij je nastalo z opustitvijo gospodarskih dejavnosti. Ta se pogosto nahajajo dlje od glavnih prometnic in tudi znotraj vaških in mestnih jeder ter potrebujejo novo funkcijo. Namen objektov je potrebno redefinirati in izvesti potrebne ukrepe za doseg ciljev njihove revitalizacije.

Namen in cilji:

Namen ukrepa je revitalizacija objektov javne infrastrukture na OPO za ohranjanje in obnavljanje naselbinske dediščine ter skrb za prepoznavnost naselij in krajine. Poudarek je na vzdrževanju in prenovi obstoječega kakovostnega stavbnega fonda, zgoščevanju naselbinske strukture, ki se funkcionalno in tehnološko, ob upoštevanju pričakovanih demografskih sprememb, prilagodi potrebam prebivalcev. Pri tem se upoštevatata ohranjenost kakovostnih naselbinskih jeder in prepoznavnih silhuet ter usmeritev glede varstva kulturne dediščine in okolja ter prepoznavnosti naselij in krajine (Resolucija o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050). Prav tako je poudarek na revitalizaciji objektov v drugih funkcionalno razvrednotenih območjih, ki so nastala bodisi z opustitvijo gospodarskih dejavnosti, bodisi so zapuščena kulturna dediščina ali so druga območja, kjer se ne opravlja prvotna funkcija. Zapuščeni, delno zapuščeni in nevzdrževani objekti, ki pomenijo funkcionalno degradacijo prostora, se obnovijo, revitalizirajo in po potrebi zgradijo ter opremijo.

Namen objektov se redefinira in izvedejo se potrebni ukrepi za doseg ciljev njihove revitalizacije ter funkcijskega dopolnjevanja z novimi centralnimi dejavnostmi, oskrbnimi in drugimi storitvami ter podjetniškimi iniciativami, v katere se vključuje čim več lokalnega prebivalstva in prebivalstva izven lokalnega območja. Razen osnovnih oskrbnih in storitvenih dejavnosti je poudarek na razvoju turizma, podjetništva in drugih lokalno identificiranih področjih. Ključno pri izvedbi investicij je jasna opredelitev njihovega namena.

Poročilo o razvoju 2023 poudarja pomen stabilnega, predvidljivega, agilnega in poenostavljenega poslovnega okolja za pospešitev rasti produktivnosti ter za zagotavljanje vključujoče zdrave in aktivne družbe. Poudarek podpornemu okolju, razvoju inovacij, družbenih inovacij ter zagonu podjetij je

potrebno dati tudi v manj razvitih območjih na temeljih tradicije rokodelstva in obrti za razvoj kulturno kreativnih industrij ter drugih perspektivnih dejavnosti. Revitalizirani objekti javne infrastrukture so osnovni prostorski pogoj za razvoj raznolikih storitev in dejavnosti.

Pričakovani merljivi učinki in rezultati ukrepa so:

- Število obnovljenih, revitaliziranih ali zgrajenih objektov javne infrastrukture;
- Površina obnovljenih, revitaliziranih ali zgrajenih objektov javne infrastrukture;
- Število lokalnih prebivalcev in prebivalcev izven lokalnega območja, vključenih v dejavnosti in aktivnosti, povezanih z obnovo, revitalizacijo in izgradnjo objektov javne infrastrukture;
- Število novih storitev, funkcij ali dejavnosti v obnovljenih, revitaliziranih ali zgrajenih objektih javne infrastrukture;
- Drugi učinki in rezultati.

Predmet, aktivnosti:

Predmet ukrepa je obnova, revitalizacija in izgradnja ter oprema objektov:

- večnamenskih dvoran,
- dnevnih in oskrbnih centrov,
- podjetniških inkubatorjev,
- prostorov sodela (coworking prostorov) in centrov za delo na daljavo z videokonferenčnimi prostori,
- kulturne dediščine oz. kulturnih spomenikov,
- turistično informacijskih centrov,

ki so v javni lasti, z namenom revitalizacije za ohranjanje, oživljanje in krepitev:

- medgeneracijskega druženja, družabnih aktivnosti in dogodkov,
- kulturno-umetniško, športno in drugo prostočasno dejavnost lokalnega prebivalstva,
- javnih storitev splošnega pomena in tržnih oskrbnih storitev z manjšim ali brez tržnega interesa (trgovina, pošta, bankomat, lekarna,...)
- podjetniške iniciative lokalnega prebivalstva, razvoj podjetniških idej in zagonskih podjetij (start-upov);
- socialnega podjetništva in razvoja družbenih inovacij,
- ohranjanja in oživljanja rokodelskih dejavnosti,
- prodaje lokalnih proizvodov in storitev ter živil za prebivalce in turiste,
- izboljšanja funkcionalne, digitalne, finančne, zdravstvene, energetske in drugih pismenosti odraslih,
- izobraževalnih vsebin na področju naravne in kulturne dediščine s sodobnimi interaktivnimi načini predstavitve, kot je virtualna resničnost, ipd,
- varstva kulturne dediščine in krepitev turističnih dejavnosti.

Izvajale so bodo sledeče projektne aktivnosti:

- Nakup nepremičnin,
- Spremembe namembnosti prostorov objektov,
- Projektna in investicijska dokumentacija,
- Gradbeno-obrtniško-instalacijska dela ter strokovni nadzor gradnje,
- Nakup, najem ter zakup opreme in drugih opredmetenih ter neopredmetenih osnovnih sredstev,
- Transport, montaža in zagon opreme,
- Priprava vizije razvoja,
- Upravljanje oz. ureditev prenosa v upravljanje ter načrt upravljanja dejavnosti,
- Druge aktivnosti za izvedbo projekta v javnem interesu.

Upravičena aktivnost in strošek je tudi kritje rizikov in izvajanje ukrepa.

Podrobnejše podprte aktivnosti, pogoji in merila bodo določeni ob pričetku izvajanja.

Izvajanje:

Javni razpisi ali javni pozivi.

Nosilci ukrepa: MKRR in SRRS, druga resorna ministrstva.

Izvedba ukrepa in podprtih projektov se lahko kombinira z različnimi nepovratnimi in povratnimi viri financiranja ter z vsebino drugih ukrepov programa.

Ciljne skupine:
Prebivalci, turisti.

Končni prejemniki (upravičenci): Občine, subjekti javnega prava.

Državna pomoč:
Ukrep ne predstavlja državne pomoči.

Izvajanje v okviru programa na OPO:

Ukrep je izrecno namenjen za problemska območja. Finančna sredstva oz. viri financiranja so opredeljeni v preglednici Finančna konstrukcija programa - finančna sredstva oz. viri financiranja za ukrepe oz. aktivnosti, ki so izrecno namenjeni za problemska območja.

4.3.14. Ukrep: Krediti za investicijske projekte v javno infrastrukturo

Analiza stanja, izzivov:

Poselitev v Sloveniji je neenakomerna, značilna je raznovrstnost poselitvenih struktur in veliko število – prek 6.000 predvsem majhnih naselij. Mesta so tudi v evropskem merilu majhna ali srednje velika, le Ljubljana in Maribor imata več kot 50.000 prebivalcev. Prostorskorazvojni trendi v zadnjih desetletjih so suburbanizacija in periurbanizacija, razpršena gradnja zunaj strjenih naselij ter razvrednotenje kulturne krajine in naselbinske dediščine. Pomanjkanje dostopnih stanovanj vpliva na nizko stopnjo stanovanjske mobilnosti in spodbuja gradnjo stanovanj v lastni režiji. Investitorji v stanovanjske objekte so v pretežnem delu fizične osebe, prevladujoči tip novozgrajenih stanovanjskih stavb so enostanovanjske stavbe. Stavbni fond v urbanih središčih je star. Zaradi lastniške razdrobljenosti ter ekonomskih možnosti lastnikov pogosto ni redno vzdrževan, kar velja tudi za objekte kulturne dediščine. Namesto k prenovi objektov kulturne dediščine se pogosto stremi k njihovi odstranitvi in zagotovitvi možnosti za novogradnjo. Odmaknjena podeželska območja, pogosto na obmejnih ali gorskih območjih, se pospešeno demografsko praznijo, prebivalstvo se stara (Resolucija o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050).

Dostop do storitev kot so pitna voda, izobraževanje, zdravstvo, internet, javni prevoz naj bi bil zagotovljen vsem prebivalcem v Republiki Sloveniji v primerljivi kakovosti. Žal pa temu ni tako. 96,7 % občin je izpostavilo težave prebivalcev pri dostopanju do storitev splošnega pomena, največ na področjih bančnih storitev, IKT omrežja, pitne vode, mobilnosti, zdravstvene dejavnosti, poštne storitve državne uprave, primernih stanovanj, oskrbe starejših. Anketa je pokazala, da je po mnenju kar 3/4 občin nujna prisotnost naslednjih storitev: vrtec, trgovina, splošni zdravnik, osnovna šola, bankomat, poslovalnica pošte, AED, pokrit športni objekt, pomoč/oskrbo na domu, zobozdravnik, lekarna in medkrajevni potniški prevoz. Največ občin je izpostavilo težave svojih prebivalcev pri dostopanju do storitev širokopasovnega interneta, bančništva in pošte (Raziskava Dostopnost do storitev splošnega pomena, Računsko sodišče RS).

Številne občine se soočajo s slabim stanjem ali nezadostno pokritostjo območij poselitve z javno infrastrukturo, kot je prometna, vodovodna, kanalizacijska, IKT, stanovanjska, gospodarska, kulturna, športna, rekreacijska, izobraževalna, socialnovarstvena, turistična idr. infrastruktura. Temu v mnogih primerih botruje tudi redka poselitev, ki dodatno otežuje načrtovanje in realizacijo njene rekonstrukcije ali gradnje nove javne infrastrukture, ki je nujno potrebna za zagotavljanje kvalitetnega bivalnega in delovnega okolja. Zato je dodaten razlog za prazneje območij nekatkovostno bivalno in delovno okolje zaradi pomanjkanja ali neustrezne javne infrastrukture. Uspešno gospodarsko aktivnost v takšnih razmerah je težko spodbuditi.

Občine so za svoje prebivalce dolžne zagotavljati izvajanje nalog iz svoje izvirne pristojnosti in prenesene pristojnosti iz države na občine. Ključna pri tem je lokalna javna infrastruktura na raznolikih vsebinskih področjih za potrebe lokalnega prebivalstva, ki pa jo manjše občine z lastnimi sredstvi težko zagotavljajo. Prav tako se sofinanciranje investicijskih projektov javne infrastrukture z javnimi sredstvi prednostno ne usmerja k manjšim in manj razvitim občinam oz. na redkeje poseljena območja oz. območja z negativnimi demografskimi trendi, temveč v sistemu policentričnega razvoja prednostno k urbanim območjem, kot so na primer širša mestna območja mestnih občin.

Manjše in manj razvite občine ter občine z negativnimi demografskimi in gospodarskimi trendi, ki se pretežno nahajajo na OPO, imajo zato težave s financiranjem investicijskih projektov v javno infrastrukturo. Možnosti prijave na javne razpise za pridobitev sofinancerskih sredstev so omejene, stroški kreditiranja izvedbe investicijskih projektov so zaradi visokih obrestnih mer visoki.

Namen in cilji:

Namen ukrepa je zagotavljanje kvalitetnega bivalnega in delovnega okolja za ohranjanje in spodbujanje poselitve na avtohtonih območjih poselitve ter izboljšanje negativnih demografskih in gospodarskih trendov z izboljšanjem stanja in razpoložljivosti javne infrastrukture z obnovo, revitalizacijo in izgradnjo ter opremo javne prometne, okoljske, IKT, gospodarske, kulturne, športne, rekreacijske, izobraževalne socialnovarstvene, stanovanjske, turistične idr. infrastrukture v javnem interesu na OPO.

Ključno pri tem je tudi spodbujanje novih funkcij in dejavnosti ter podjetniških iniciativ, kot je na primer izboljšanje pogojev za gospodarsko, zlasti turistično ponudbo, popolnjevanje nezasedenega prostora v poslovnih conah z izboljšanjem njihovega upravljanja, ohranjanje objektov kulturne dediščine in njihovo vključitev v funkcionalno uporabo idr., v katere se vključuje čim več lokalnega prebivalstva in prebivalstva izven lokalnega območja.

Namen ukrepa je spodbuditi občine, da kljub ekonomskim in finančnim omejitvam, z dostopnostjo do ugodnejših povratnih virov financiranja ter njihovim kombiniranjem z nepovratnimi viri nadaljujejo z izvedbo investicijskih projektov v javno infrastrukturo. Ukrep rešuje problem likvidnosti, dostopnosti do ugodnih virov financiranja, spodbuja kakovostno bivalno in delovno okolje in zmanjšuje regionalne razlike v razvoju.

Pričakovani merljivi učinki in rezultati ukrepa so:

- Dolžina in celovitost obnovljene, revitalizirane in zgrajene javne infrastrukture (ceste, kolesarske poti, pešpoti, vodovodi, kanalizacije s čistilnimi napravami, idr.);
- Število obnovljenih, revitaliziranih ali zgrajenih objektov javne infrastrukture;
- Površina obnovljenih, revitaliziranih ali zgrajenih objektov javne infrastrukture;
- revitaliziranih in zgrajenih objektov javne infrastrukture (centri za ravnanje z odpadki, zbirni centri, idr.);
- Število prebivalcev priključenih na javno komunalno in drugo infrastrukturo;
- Število lokalnih prebivalcev in prebivalcev izven lokalnega območja, vključenih v dejavnosti in aktivnosti, povezanih z obnovo, revitalizacijo in izgradnjo objektov javne infrastrukture;
- Število novih storitev, funkcij ali dejavnosti v obnovljenih, revitaliziranih ali zgrajenih objektih javne infrastrukture.
- Drugi učinki in rezultati.

Predmet, aktivnosti:

Predmet ukrepa je obnova, revitalizacija in izgradnja ter oprema na področjih javne prometne, okoljske, IKT, gospodarske, kulturne, športne, rekreacijske, izobraževalne, socialnovarstvene, stanovanjske, turistične idr. infrastrukture v javnem interesu na območjih poselitve.

Izvajale so bodo sledeče projektne aktivnosti:

- Nakup nepremičnin,
- Spremembe namembnosti prostorov objektov,
- Projektna in investicijska dokumentacija,
- Gradbeno-obrtniško-inštalacijska dela ter strokovni nadzor gradnje,
- Nakup, najem ter zakup opreme in drugih opredmetenih ter neopredmetenih osnovnih sredstev,
- Transport, montaža in zagon opreme,
- Priprava vizije razvoja,
- Upravljanje oz. ureditev prenosa v upravljanje ter načrt upravljanja dejavnosti,
- Druge aktivnosti za izvedbo projekta v javnem interesu.

Upravičena aktivnost in strošek je tudi kritje rizikov in izvajanje ukrepa.

Podrobnejše podprte aktivnosti, pogoji in merila bodo določeni ob pričetku izvajanja.

Izvajanje:

Javni razpisi ali javni pozivi.

Nosilci ukrepa: MKRR in SRRS, druga resorna ministrstva.

Izvedba ukrepa in podprtih projektov se lahko kombinira z različnimi nepovratnimi in povratnimi viri financiranja ter z vsebino drugih ukrepov programa.

Vrste kreditiranja:

- Krediti za investicijske projekte v javno infrastrukturo,
- Reprogramiranje obstoječih kreditov za investicijske projekte v javno infrastrukturo,
- Premostitveni krediti za investicijske projekte v javno infrastrukturo,
- Druge vrste kreditiranja.

Načrtovana finančna sredstva oz. viri financiranja so podrobneje opredeljeni v finančni konstrukciji programa. Sredstva za kreditiranje se zagotovijo z dokapitalizacijo SRRS - proračunska postavka 231862 – Povečanje namenskega premoženja SRRS in iz srestev v upravljanju pri SRRS.

Ciljne skupine:

Prebivalci, turisti.

Končni prejemniki (upravičenci): Občine, subjekti javnega prava.

Državna pomoč:

Ukrep ne predstavlja državne pomoči.

Izvajanje v okviru programa na OPO:

Ukrep je izrecno namenjen za problemska območja. Finančna sredstva oz. viri financiranja so opredeljeni v preglednici Finančna konstrukcija programa - finančna sredstva oz. viri financiranja za ukrepe oz. aktivnosti, ki so izrecno namenjeni za problemska območja. «.

15.

V poglavju »**Viri in literatura**« se spremenita drugi odstavek, tako da se glasi:

»Lokalne akcijske skupine v Sloveniji 2023–2027, 2024. Zemljevid. MKGP. Dostopno na: <https://www.gov.si/novice/2024-02-01-odobrenih-37-strategij-lokalnega-razvoja-in-37-lokalnih-akcijskih-skupin-za-obdobje-do-leta-2027/> «

in peti odstavek, tako da se glasi:

»Janja Pečar, UMAR. Karta obmejnih problemskih območij 2022. Delovno gradivo. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.«.

OBRAZLOŽITVE

Uvod

V Programu razvojnih spodbud za obmejna problemska območja v obdobju 2022–2025, ki ga je Vlada RS sprejela dne 10. 2. 2022 s sklepom št. 30301-1/2022/3 (v nadaljnjem besedilu: program) se spreminja vsebina kot je navedeno v nadaljevanju.

Obdobje veljavnosti programa se ne podaljšuje, zato se s tem namenom analitični del programa ne spreminja. Ažurirajo se posamezni analitični podatki upravičenosti območij po spremembah Uredbe o določitvi obmejnih problemskih območij.

Na podlagi 24. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 20/11, 57/12 in 46/16; v nadaljnjem besedilu), 11. člena Uredbe o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike (Uradni list RS, št. 16/13, 78/15, 46/19 in 63/23) in Uredbe o določitvi obmejnih problemskih območij (Uradni list RS, št. 22/11, 97/12, 24/15, 35/17, 101/20 in 112/22) je Vlada RS, dne 10. 2. 2022, s sklepom št. 30301-1/2022/3 sprejela Program razvojnih spodbud za obmejna problemska območja v obdobju 2022–2025. Razlogov za predlagano spremembo sprejetega programa je več.

V program se uvrščajo novi ukrepi, s čimer se nadomešča potrebno manjkajoče medresorsko usklajeno ukrepanje za izboljšanje demografskega stanja in revitalizacije OPO. Obdobje veljavnosti programa se ne podaljšuje, zato se s tem namenom analitični del programa ne spreminja, ažurirajo se pa posamezni analitični podatki upravičenosti območij po zadnjih spremembah Uredbe o določitvi obmejnih problemskih območij.

V program se uvrščajo novi ukrepi za doseganje splošnih ciljev izboljšanja gospodarskega stanja in neposredno za doseganje ključnega cilja programa izboljšanja demografskega stanja na obmejnih problemskih območjih. Poudarek se da gospodarski panogi turizma z uvrstitvijo ukrepov Izgradnje javne turistične infrastrukture in Spodbujanja razvoja zasebnih turističnih nastanitev višje dodane vrednosti v program ter namenu izboljšanja demografskega stanja z uvrstitvijo ukrepov Revitalizacije objektov javne infrastrukture ter Kreditov za investicijske projekte v javno infrastrukturo v program. Novi ukrepi za izgradnjo javne infrastrukture, ki se uvrščajo v program, so namenjeni občinam in naslavljajo več ciljev programa hkrati ter s tem dosegajo splošni cilj izboljšanje demografskega stanja ter oživljanja razvoja obmejnih problemskih območij. Vsaj deloma poskusijo nadomestiti potrebno manjkajoče medresorsko usklajeno ukrepanje ter pomanjkanje investicijskih sredstev občin za osnovno razvojno infrastrukturo.

Uvrstitev ukrepov kreditiranja javne infrastrukture in navedba ustreznih proračunskih postavk povečanja namenskega premoženja Slovenskega regionalno razvojnega sklada (SRRS), tudi pri ukrepu Razvojnih kreditov za projekte podjetij, je pogoj za spremembo poslovno finančnega načrta SRRS in za povečanje namenskega premoženja oz. za dokapitalizacijo SRRS ter izvedbo ukrepov kreditiranja in možnosti kombiniranja ukrepov za dodelitev nepovratnih sredstev iz A bilance in hkrati kreditiranja iz B bilance ter s tem možnost izvedbe projektov tako z nepovratnimi, kakor tudi ugodnimi povratnimi viri financiranja.

V programu se ohranjajo obstoječi ukrepi, ki so pregledno navedeni v dveh posodobljenih preglednicah. To so ukrepi, ki so namenjeni izrecno za obmejna problemska območja in so zanje zagotovljeni viri financiranja ter ukrepi, ki so prednostno usmerjeni na OPO in se v merilih javnih razpisov dodeli dodatne točke za projekte iz OPO. Pri navedbi ukrepov se dinamika virov financiranja uskladi z realizacijo v letih 2022 in 2023 in predvidi aktualne proračunske vire v letih 2024 in 2025. Aktualni ukrepi programa, ki so izrecno namenjeni za OPO, so:

- Ureditev povezovalnih poti na narodnostno mešanem območju v Prekmurju na ozemlju Republike Slovenije, ki se uvrščajo med obmejna problemska območja,
- Spodbujanje začetnih investicij,
- Subvencije za zagon podjetij,
- Mikrokrediti,
- Razvojni krediti za projekte podjetij,
- Projektno sofinanciranje vključevanja diplomantov v delo na razvojnih projektih podjetij,
- Spodbujanje socialnega podjetništva v OPO,

- Izgradnja in širitev poslovnih con ter inkubatorjev,
- Promocija obmejnih problemskih območij,
- Spodbujanje razvoja zasebnih turističnih nastanitev višje dodane vrednosti,
- Izgradnja javne turistične infrastrukture,
- Revitalizacija objektov javne infrastrukture,
- Krediti za investicijske projekte v javno infrastrukturo.

Nosilec vseh tovrstnih ukrepov je MKRR z izvajalskimi institucijami, razen ukrepa Ureditev povezovalnih poti na narodnostno mešanem območju v Prekmurju (MZI, DRSI) in ukrepa Spodbujanje socialnega podjetništva v OPO (MGTS). Sredstva se zagotavljajo iz proračuna Republike Slovenije iz A in B bilance, ter iz Načrta za okrevanje in odpornost.

Aktualna skupna vrednost programa po spremembi znaša 160,731 mio EUR, pri čemer znašajo nepovratna sredstva 81,731 mio EUR in povratna 79 mio EUR. S sprejemom sprememb programa se uskladi znižanje zneska nepovratnih sredstev Načrta za okrevanje in odpornost zaradi zahtev Evropske unije po znižanju skupnih virov NOO v letu 2023 s ciljem zagotavljanja sredstev za zmanjšanje odvisnosti od ruskih energentov. Sredstva za izvedbo aktualnih ukrepov se namenijo iz državnega proračuna in ostanka sredstev Načrta za okrevanje in odpornost. Pri posameznih ukrepih se spreminjajo viri financiranja, pri čemer se večina ukrepov ohrani ter se uvrstijo novi ukrepi.

Z uvrščanjem novih ukrepov se zaradi boljšega razlikovanja med njimi dopolnijo nazivi nekaterih projektov, pri čemer nameni ostajajo enaki. Ustrezno se dopolnijo vsebine obstoječih ukrepov, najmanj zaradi spremembe nosilcev oz. ministrstev po reorganizaciji Vlade RS in zaradi vsebinskih dopolnitev glede na realizacijo ter potrebnih dodatnih sprememb vsebine ukrepov.

Obrazložitev po točkah sprememb programa:

1. V poglavju 1. točka 1.1. se doda številka Uradnega lista RS 63/23 zaradi spremembe Uredbe o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike in številka Uradnega lista RS 112/22 zaradi spremembe Uredbo o določitvi obmejnih problemskih območij v letu 2022.
2. Po ponovni preveritvi vrednosti meril, ki jih vsaki dve leti preverja in jih je v letu 2022 preveril Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj, se je spremenila uvrstitev občin med OPO. V primerjavi z predhodno uvrstitvijo 90 občin med OPO se s spremembo uredbe o določitvi OPO med OPO uvršča 86 občin. Do uvrstitve med OPO niso več upravičene občine Gornji Grad, Makole, Rogaška Slatina in Žirovnica.
3. Po spremembi uvrstitve občin med OPO s spremembo uredbe o določitvi OPO v letu 2022 se ažurira prikaz občin na zemljevidu, ki se uvrščajo med OPO.
4. Tipologija razvitosti občin v OPO glede na kazalnike razvitosti se ne ažurira, zato se v naslov slike doda pojasnilo: »ob sprejemu programa« oz. da je na zemljevidu prikazana tipologija občin v OPO glede na kazalnike razvitosti občin ob sprejemu programa.
5. Zaradi drugačne uvrstitve občin med OPO s spremembo uredbe o določitvi OPO v letu 2022 se iz navedb občin v besedilu izloči občine Gornji Grad, Makole, Rogaška Slatina in Žirovnica. Dodatno se navede, katere občine so bile izločene s spremembo uredbe o določitvi OPO.
6. V novem programskem obdobju evropske kohezijske politike 2021-2027 so bila spremenjena območja lokalnih akcijskih skupin (LAS) v okviru instrumenta lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost. Ažurira se prikaz območja občin na zemljevidu, ki se uvrščajo v posamezni LAS.
7. V pojasnilu glede usklajevanja ukrepov se dodajo navedba leta prvega usklajevanja strokovnih predlogov ukrepov raziskovalnega projekta. In sicer so predlogi ukrepov bili usklajevani v letih 2021 in 2022. Dodaja se tudi navedba leta 2023, ko so bili predlogi ukrepov raziskovalnega projekta ponovno usklajevani s pristojnimi resornimi ministrstvi.

8. Postopek usklajevanja predlogov ukrepov raziskovalnega projekta v letih 2021 in 2022 s takrat pristojnimi ministrstvi se v preglednici ne ažurira, zato se v naziv preglednice doda besedilo : »v obdobju pred sprejemom programa« oz. je mogoče razumeti, da so predlagani ukrepi bili predmet usklajevanja v obdobju pred sprejemom programa v letu 2022.
9. Dodatno se navedejo izvedene aktivnosti usklajevanja z ministrstvi v letih 2023 ter razlogi za spremembe programa v letu 2024.
10. Finančna konstrukcija programa se spreminja iz razlogov, ki so navedeni v splošnem opisu sprememb programa:
  - Uvrščanje novih ukrepov z nazivi Izgradnje javne turistične infrastrukture, Spodbujanje razvoja zasebnih turističnih nastanitev višje dodane vrednosti, Revitalizacija objektov javne infrastrukture in Krediti za investicijske projekte v javno infrastrukturo;
  - Uvrstitev ukrepov kreditiranja v program zaradi možnosti povečanja namenskega premoženja oz. dokapitalizacije Slovenskega regionalno razvojnega sklada (SRRS) z namenom kreditiranja in možnosti kombiniranja nepovratnih in povratnih virov financiranja pri izvedbi projektov;
  - Dodatno se predvidi kreditiranje iz dela sredstev, ki jih imata SRRS in Slovenski podjetniški sklad (SPS) v upravljanju;
  - Ohranjajo se obstoječi ukrepi razen ukrepa bančnih garancij. Pri navedbi ukrepov se dinamika virov financiranja uskladi z realizacijo v letih 2022 in 2023 in predvidi aktualne proračunske vire v letih 2024 in 2025.

Pri ukrepu spodbujanja začetnih investicij se zniža znesek sredstev NOO zaradi znižanja skupnih virov NOO na ravni države. Dodatna sredstva za izvedbo začetnih investicij se namenja iz državnega proračuna. Pri ukrepu Subvencije za zagon podjetij se spreminja vir financiranja. Namesto predvidenih sredstev kohezijske politike, se uvaja vir sredstev proračuna RS, saj so ob sprejemu programa v februarju 2022 sredstva kohezijske politike bila le predvidena in so naknadno, v okviru razpoložljivih kvote takratnega Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo v letu 2022, bila namenjena za izvajanje drugih ukrepov ministrstva kot so bili predvideni v programu. S sprememb programa se zato nadomešča ustrezen vir financiranja ukrepa. Ohranjajo se tudi ukrepi mikrokreditov in razvojnih kreditov za projekte podjetij, projektnega sofinanciranja vključevanja diplomantov v delo na razvojnih projektih podjetij, spodbujanje socialnega podjetništva, izgradnje in širitve poslovnih con, ki se mu skladno z izvedenim javnim razpisom v letu 2023 dodaja vsebina podjetniških inkubatorjev, promocija obmejnih problemskih območij in ukrep povezovalnih prometnih poti na narodnostno mešanem območju v Prekmurju. Z uvrščanjem novih ukrepov se zaradi boljšega razlikovanja med njimi dopolnijo nazivi nekaterih projektov, pri čemer nameni ostajajo enaki.

11. V zvezi s pojasnili navedenih virov v finančni konstrukciji programa se izloči navedba, da so viri financiranja NOO načrtovani na osnovi dogovorjenih zneskov ter da se sredstva kohezijske politike za obdobje 2021-2027 šele programirajo, saj le-ta navedba več ni aktualna.
12. Preglednica 5, ki navaja izvedbo ukrepov in javnih razpisov, pri katerih ministrstva za projekte iz OPO upoštevajo dodatne točke v merilih javnih razpisov, se ažurira z dodatno navedbo izvedbe nacionalnih javnih razpisov s prednostno usmeritvijo na OPO z uporabo dodanih točk v merilih javnih razpisov za projekte iz OPO neposredno na podlagi ZSRR-2 in Uredbe o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike. Naveden odstotek dodatnih točk pri izboru v merilih javnih razpisov je izračunan kot razmerje med dodatnimi točkami za projekte iz OPO in vsemi možni točkami pri posameznem javnem razpisu. Navedenih izvedenih javnih razpisov se ne dodaja v strukturo ukrepov po splošnih in specifičnih ciljih programa ter ne v opis ukrepov. Iz preglednice se na predlog MGTŠ izloči načrtovan ukrep oz. javni razpis mentorske sheme za socialna podjetja.
13. Popravi se napačna navedba naziva preglednice 10. In sicer namesto: »Izboljšanje gospodarskega stanja« pravilno: »Izboljšanje demografskega stanja«.
14. Spremeni se celotno poglavje 4.3. Opis ukrepov, saj se pri vsakem izmed ukrepov spremeni vsaj naziv nosilca, izvajalca ukrepa oz. naziv ministrstva po reorganizaciji Vlade RS v letu 2023.

Pri ukrepu Cestna infrastruktura se k MZI in občinam doda izvajalec Direkcija RS za Infrastrukturo (DRSI). Navede se naziv preglednice finančne konstrukcije programa, v kateri so opredeljeni viri

financiranja ter brišejo se podatki o dinamiki financiranja in proračunski podatki. Ti podatki so navedeni na enem mestu, in sicer v finančni konstrukciji programa.

Pri ukrepu IKT infrastruktura – izboljšanje pokritosti območij s širokopasovnim dostopom do interneta se spremeni naziv pristojnega ministrstva, in sicer namesto MJU se navede Ministrstvo za digitalno preobrazbo. Pri ciljnih skupinah se dodajo občine. Navede se naziv preglednice, v kateri je naveden odstotek dodatnih točk za projekte iz OPO v merilih javnega razpisa.

Pri ukrepu Spodbujanje začetnih investicij se spremeni naziv nosilcev in izvajalcev ukrepa ministrstva, in sicer namesto MGRT se navede MKRR in MGTŠ. K navedbi izvajalske institucije se dodatno navede izvajalski instituciji SRRS in SPS. Doda se navedba, da je upravičena aktivnost in strošek tudi kritje rizikov in izvajanje ukrepa. Za namene oz. možnosti kombiniranja razpoložljivih nepovratnih in povratnih virov se doda navedba, da se izvedba ukrepa in podprtih projektov lahko kombinira z različnimi nepovratnimi in povratnimi viri financiranja ter z vsebino drugih ukrepov programa. Navede se naziv preglednice finančne konstrukcije programa, v kateri so opredeljeni viri financiranja.

Ažurirajo se podatki pri navedbi:

- javnih razpisov za Spodbujanje začetnih investicij v vrednosti od 100.000 do 300.000 EUR, Spodbujanje začetnih investicij v vrednosti od 300.000 do 1.000.000 EUR ter Spodbujanje investicij v vrednosti med 1-12 mio EUR v predelovalni dejavnostih, 0,5-3 mio EUR v storitvenih dejavnostih, 0,5-2 mio EUR v razvojno-raziskovalnih dejavnostih v okviru Načrta za okrevanje in odpornost, ter - Neposrednih vlog za investicije v vrednosti nad 12 milijonov EUR.

Pri navedbi Spodbujanje investicij v vrednosti med 1-12 mio EUR v predelovalni dejavnostih, 0,5-3 mio EUR v storitvenih dejavnostih, 0,5-2 mio EUR v razvojno-raziskovalnih dejavnostih v okviru Načrta za okrevanje in odpornost, ter navedbi Neposrednih vlog za investicije v vrednosti nad 12 milijonov EUR, se izloči podrobne izvedbene podatke in se navede naziv preglednice, v kateri je naveden odstotek dodatnih točk za projekte iz OPO v merilih javnega razpisa oz. neposredne vloge.

Pri ukrepu Subvencije za zagon podjetij se spremeni naziv nosilca in izvajalca ukrepa, in sicer namesto MGRT se navede MKRR. Namesto navedbe »njegove izvajalske institucije« se navede možni izvajalski instituciji SPS ali SRRS. Doda se navedba, da je upravičena aktivnost in strošek tudi kritje rizikov in izvajanje ukrepa.

Doda se navedba, da se izvedba ukrepa in podprtih projektov lahko kombinira z različnimi nepovratnimi in povratnimi viri financiranja ter z vsebino drugih ukrepov programa. Navede se naziv preglednice finančne konstrukcije programa, v kateri so opredeljeni viri financiranja.

Pri ukrepu Kreditni za projekte podjetij se zaradi boljšega razlikovanja z novimi dodanimi ukrepi spremeni naziv ukrepa, in sicer se namesto naziva »Ugodni krediti«, navede nov naziv ukrepa »Kreditni za projekte podjetij«. Spremeni se naziv nosilca in izvajalca ukrepa, in sicer namesto MGRT se navede MKRR. Namesto navedbe »njegovi izvajalski instituciji SRRS in SPS« se navede samo možni izvajalski instituciji »SPS in SRRS«. Doda se navedba, da je upravičena aktivnost in strošek tudi kritje rizikov in izvajanje ukrepa. Za namene oz. možnosti kombiniranja razpoložljivih nepovratnih in povratnih virov SRRS se doda navedba, da se izvedba ukrepa in podprtih projektov lahko kombinira z različnimi nepovratnimi in povratnimi viri financiranja ter z vsebino drugih ukrepov programa.

Pri obeh aktivnostih ukrepa Mikrokrediti in Razvojni krediti za projekte podjetij se navede naziv preglednice finančne konstrukcije programa, v kateri so opredeljeni viri financiranja.

Ukrep Garancije za zavarovanje bančnih kreditov s subvencijo obrestne mere se izloči, ker sredstva za izvedbo ukrepa niso zagotovljena. Ob sprejemu programa v februarju 2022 so bila sredstva kohezijske politike za izvedbo ukrepa le predvidena in so naknadno, v okviru razpoložljivih kvote takratnega Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo v letu 2022, bila namenjena za izvajanje drugih ukrepov ministrstva kot so bili predvideni v programu.

Pri ukrepu Projektno sofinanciranje vključevanja diplomantov v delo na razvojnih projektih podjetij se spremeni naziv nosilca in izvajalca ukrepa, in sicer namesto MGRT se navede MKRR. Doda se navedba, da je upravičena aktivnost in strošek tudi kritje rizikov in izvajanje ukrepa. Navede se naziv preglednice finančne konstrukcije programa, v kateri so opredeljeni viri financiranja.

Pri ukrepu Spodbujanje socialnega podjetništva se na predlog nosilca ukrepa MGTŠ:

- dopolni naziv ukrepa in se glasi Spodbujanje socialnega podjetništva v OPO in
- izvede manjše popravke besedila ukrepa ter
- ohrani aktivnost ukrepa Javni razpis s področja javnega podjetništva, ki ga je MGTŠ že izvedel, medtem, ko se na predlog MGTŠ izloči prvotno predvideno aktivnost javnega razpisa za mentorske sheme in aktivnost javnega naročila/poziva za analizo potreb in pripravo komunikacijske in informacijske strategije.

Spremeni se naziv nosilca in izvajalca ukrepa, in sicer se namesto MGRT navede MGTŠ. Navede se naziv preglednice finančne konstrukcije programa, v kateri so opredeljeni viri financiranja.

Pri ukrepu Izgradnja in širitev poslovnih con se skladno z izvedenem javnim razpisom v letu 2023, ki dodatno vključuje tudi podjetniške inkubatorje ustrezno dopolni naziv in vsebina ukrepa. Nov naziv ukrepa se glasi Izgradnja in širitev poslovnih con ter inkubatorjev. Predmet ukrepa je razen izgradnje ali razširitve poslovnih con tudi izgradnja ali razširitev inkubatorjev.

Spremeni se naziv nosilca in izvajalca ukrepa, in sicer se namesto MGRT navede MKRR. Navede se naziv preglednice finančne konstrukcije programa, v kateri so opredeljeni viri financiranja.

Pri ukrepu Zagotavljanje inovativnih ekosistemov ekonomsko-poslovne infrastrukture v okviru Načrta za okrevanje in odpornost: C3K9ID se spremeni naziv nosilca in izvajalca ukrepa ministrstva in sicer namesto MGRT se navede MKRR. Izloči se podrobne izvedbene podatke in se navede naziv preglednice, v kateri je naveden odstotek dodatnih točk za projekte iz OPO v merilih javnega razpisa.

Pri ukrepu Promocija obmejnih problemskih območij se dopolni besedilo ukrepa z navedbo aktualnih aktivnosti. Spremeni naziv nosilca in izvajalca ukrepa, in sicer namesto MGRT se navede MKRR. Navede se naziv preglednice finančne konstrukcije programa, v kateri so opredeljeni viri financiranja.

Doda se specifični cilj Spodbujanje razvoja turizma, v okviru katerega se dodatna nova ukrepa:

- Izgradnja javne turistične infrastrukture in
- Spodbujanje razvoja zasebnih turističnih nastanitev višje dodane vrednosti.

Doda se splošni cilj Izboljšanje demografskega stanja, v okviru katerega se dodata nova ukrep:

- Revitalizacija objektov javne infrastrukture in
- Kreditni za investicijske projekte v javno infrastrukturo.

15. V poglavju Viri in literatura se ažurirata vira slik oz. prikaza območja občin na zemljevidu, ki se uvrščajo v:

- posamezno Lokalno akcijsko skupino v okviru instrumenta lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost v obdobju 2021-2027 in
- prikaza občin, ki se uvrščajo v OPO s spremembo uredbe o določitvi OPO v letu 2022.